

Rozhovor 1- Daniel

M: Dobrý den

Učitel: Dobreeej

M: Slyšíte mě dobře? Je to v pohodě?

Učitel: Jojo slyším

M: Super. Máte teda chvilku čas je to teda v pohodě?

Učitel: jojo

M: dobře, já vám musím akorát přečíst informovaný souhlas, jestli to nevadí?

Učitel: Nevadí

M: Ta diplomka je teda zaměřena na zkušenosti učitelů, já jsem se zaměřila spíše na metodiky prevence, se sexuální výchovou. Je to spíše zaměřené na ty zkušenosti než odborné znalosti, to mě tolik nezajímá, spíš jak to ten člověk vnímá osobně. Vlastně je to pár nějakých otázek s podotázkama, můžete odpovídat, jak se vám chce. Je to dobrovolný, takže nemusíte odpovídat, pokud nechcete, souhlas můžete kdykoliv stáhnout, můžete si to rozmyslet případně. Akorát to musím nahrávat, abych to mohla přepsat, ale ta data budou anonymní. Ta nahrávka nikam nepůjde, já ji jako smažu, jen ten přepis... Souhlasíte, je to takhle v pohodě?

Učitel: Jo, jo jo jo, ohledně sexuálních problému jsem tady ve škole nic nedělal, nebo neprobíral

M: jo, to nevadí, tak zkusíme, co budete chtít odpovědět, tak můžete. 1. otázka – jaký máte zkušenosti s výukou sexuální výchovy?

Učitel: V podstatě mám zkušenosti, ale z jiný školy.

M: jo to můžete, to je o spíš vás než o škole

Učitel: V podstatě tam se dělo, že nějaký žák ze 7./8. třída, tam často obtěžoval nějakou holčinu, že ji ošahával, jí to trápilo, nebyla schopná to nikomu říct. Nakonec její kamarádka, protože se jí svěřovala, vlastně za mnou šla do kabinetu a řekla mi tenhle problém. Já teda jsem si ji za nějaký čas předvolal k sobě do kabinetu a nenápadně, nějakým empatickým nasloucháním jsem se jí snažil povzbudit v tom, že by se mi né nesvěřila, že by se mohla, jestli má nějaký problém, že by to mohla říct, že občas vidím, že je taková smutná, že se jí zhoršilo i učení a ona nakonec o tom začala mluvit, tak jsem to potom řešil. Samozřejmě jsem jí

naslouchal po celou dobu, takovou kongruenci v tomhle smyslu, se to vyřešilo tím, že jsme si zavolali toho dotyčného chlapce, na základě toho byla komise špp, že porušuje školní řád, se to řešilo a potom se to v budoucnosti nestalo. Chlapec se zalekl, měl asi nějaký pubertální choutky a takovýchle věci.

M: a s výukou ve třídě nějakou zkušenost také máte?

Učitel: nemám, já jsem vlastně v tý bejvalý škole metodika prevence nedělal, ale jako třídní učitel jsem to řešil. Metodika prevence jsem dělal vlastně v dětském domově se školou. Tam jsem řešil častý jakoby problémy s napadením, s agresí, ale jakoby sexuální podtext tam nikdy nebyl.

M: jasně a vnímáte i přesto nějak obsah a témata vyučovaný v sexuální výchově jako, jak to vnímáte?

Učitel: určitě, mělo by se nějakým způsobem už seznamovat ty děti, když jim je třeba, dejme tomu, už jsou v tý pubertě, aby si do budoucna, takový ty prevence ohledně pohlavních chorob, nechtěný těhotenství atd. tak v tomhle tom třeba v některých předmětech a zároveň by o tom měla být přednáška těm dětem, aby ta prevence do budoucna u nich v tomhle byla. Jako ohledně sexuální výchovy, tak by to mělo bejt.

M: Ještě se zeptám, víte o někom ve škole, že by tu sexuální výchovu dělal teda?

Učitel: nevím, nikdo mi nic neříkal, ani na ŠPP, kde se setkávám s kolegyněmi, vy víte, o koho jde, takže jsme tam nic takového neřešili. Ve schránce důvěry taky nebylo nic takovýho, spíš tam byly problémy s vulgaritou žáků.

M: jasně dobře, tak můžeme klidně na další takový větší téma, vidíte nějaký smysl v tý sexuální výchově a jakej a v čem případně?

Učitel: no určitě ten smysl vidím, protože pro ty děti je to důležitý se s tím postupně, jakoby ve trošku starším věku seznamovat a v podstatě mít v hlavě trošku tu prevenci, co by se mohlo stát třeba, že by se jim mohl zkazit života třeba, by nějaká holčina v nízkých letech mohla otěhotnět, nebo ty pohlavní nemoci, prevence pohlavních nemocí a samozřejmě tyhle věci řeším, důležitý je do toho zapojit rodinu, řešit to s rodinou, pokud nastanou nějaký problémy, s třídním učitelem, důležitý jsou taky třeba nějaký preventivní přednášky ohledně sexuální výchovy nebo sexuálních problémů pro školu je to si myslím důležitý. Já to do budoucna tady taky plánuju, kdy vlastně máme spolupráci s jednou organizací, která se zabývá veškerejma sociálně patologickéjma jevama. Já tam chodím za špp, kde se setkáváme s vícero učitelem tady

v Kolíně a Kutný Hory a okolí. Tam se řeší tyhle problémy, padají tam návrhy od různých pedagogů, působení té organizace ohledně problémů na školách.

M: a řekl byste mi, co je to za organizace?

Učitel: organizace je Prostor+, tam máme program Lehkost a tam se řeší, většinou na ty schůzky chodí výchovní poradci, metodikové prevence a psychologové. Na poslední schůzce je nás docela dost, přibývá to. Na základě toho jsem psal projekt, kterej by mohl nám tohleto všechno pomoci.

M: hm hm, a to byla nějaká ta profesní smysluplnost a osobně, jestli vám to v něčem přijde smysluplné?

Učitel: jako mě osobně určitě, jak už jsem se zmínil na začátku ohledně té prevence vůči jakoby těmhle problémům v té sexuální výchově. Samozřejmě jsou tam nejenom problémy, ale i ty pozitiva a je myslím si že dobrý, z mého pohledu se o tom bavit a případně tu sexuální výchovu s těma dětma prostě probírat a nezanedbat.

M: a nějaký ty pozitiva, jestli byste mi ještě řekl, jaký třeba?

Učitel: tak pozitiva, eh, tak samozřejmě to je spíš jako globální, že k tomu sexu patří i zamilovanost, láska, objímání takovýhle, to jsou takový ty pozitiva. Samozřejmě co se týče sexu tak, je to lidská věc, která je krásná, ale do určitýho věku, by děti měly respektovat tuhle tu problematiku, aby pak neměli zkažený život, jak jsem dával ten příklad třeba, holčička, která porodila ve 12ti letech, už i problém měla se školou atd. atd., takže

M: oni ty otázky jsou víc na tu výchovu ve třídě, ale klidně to můžeme uzpůsobit víc té vaší zkušenosti, tak jestli máte nějakou pozitivní zkušenost, zpětnou vazbu, že to bylo nějak úspěšný?

Učitel: no tak konkrétně tady ne, tady jsem to ještě neměl, ale měl jsem to v tom DDŠ, kde se to řešilo, nebo ne v tom DDŠ, na té základní škole, kde se to řešilo, kde ten klučina otravoval tu holčičku tím osaháváním, což se jí samozřejmě nelíbilo, nakonec se to řešilo s tou komisí na tom ŠPP a pak se to jakoby vyřešilo, že pak už se to nedělo. To je jediná zkušenost. Já mám spíš zkušenosti z jakoby drogovou problematikou, s agresí, šikanou takovýhle. S tou sexuální já osobně jsem nezažil, jen jednou na té bejvalý škole. Ještě já tohle řeším jak pracuju v té krizový intervenci, tak jsem tohle řešil na té lince důvěry.

M: jasně a klidně se můžeme zas přesunout kousek dál. Nějaký metodiky, materiály, které byste chtěl používat? Případně máte nějaké vyhlídnuté?

Učitel: mám, mám jich spoustu, jelikož jsem studoval sociální patologii a prevenci, tak mám z univerzity, tak mám spoustu jakoby učebnic, nebo případně nějakých dokumentů, to se dá i stáhnout aktuálně je toho spousta, ale jakoby když připravuju samostatnou přednášku tady ve škole, tak si to připravím nějaký portfolko, v rámci tý prevence, pak jdu do té třídy, pustím třeba případně video, teda nejdřív řeknu něco o teorii, ale ty děti to moc nebaví, spíš ten příklad toho portfolka když to na tabuli o tom přednáším a zároveň jim pustím o tom video na tabuli, tak ty zkušenosti s tím mám. Tady už se probíralo, co patří mezi sociálně-patologické jevy, bezdomovectví, tak o tom jsem jim tam ve dvou třídách celou hodinu. Měl jsem sice supl, ale ten supl jsem udělal takovým způsobem, že jsem jim tam celou hodinu o tý prevenci ohledně bezdomovectví. Jím se to líbilo, měli otázky. Mluvím ještě zároveň z praxe, protože předtím jsem ještě pracoval 5 let na oblastní charitě v Kutný Hoře s bezdomovcema, psal jsem na to i diplomovou práci, teď si nevzpomenu, jak se to, už je to dlouho, jo potřeby osob bez domova v nízkoprahovém denním centru.

M: a konkrétně k té sexuální výchově, máte něco?

Učitel: mám, mám, třeba od Krause, spoustu materiálů, i doma, já to tady asi nemám... ale mám, mám! Mám toho tady dost. Tak, třeba tady mám ohledně sexuální, takhle to vypadá, není to asi vidět moc

M: ja tady kouknu, jo

Učitel: je to od pana docenta Krause, je to učitel z Hradce Králové, nebo docent, který tam přednášel tenkrát, veškeré sociální patologie, je tady struktura těch témat, je jich tu asi 16, ohledně té sexuální problematiky tady jsou ještě třeba i prostituce a sexuální problematika. Pak tady mám ještě od pana Fleischmana, to je prevence sociálně patologických jevů, tam je toho spoustu, nebudu vám to jmenovat když se bavíme o té sexuální problematice, ale určitě to tady je, protože ten obsah tady je hodně širokej a zároveň návaznost na to, že to řeším, mezi to vlastně patří i návaznej obor, kterej je speciální pedagogika a je to etopedie. Tam ohledně té sexuální, mravní narušenost, ta sexuální problematika tam je.

M: můžu se zeptat a posuzujete..., jak posuzujete nějak jako tu vhodnost těch materiálů, těch metodik, máte na to nějaké, posuzujete to nějakým způsobem? Jestli vám to sedí k vašemu přesvědčení, vašemu názoru?

Učitel: určitě, já to беру jakoby, po teoretický stránce jsou to docenti, který jsou v tomhle zaběhlý s obrovskou praxí, s velkou metodikou, která mě oslovovala, proto jsem to začal studovat žejo a baví mě ta metodika prevence. Ted' v podstatě jako ted' se zdokonaluju v tom, popřípadě nějakým žákem, nejmenoval bych to jako klient, ale jakoby postup a rozhovory jakoby s tím zákem беру jako když studuju psychoterapeutickéj výcvik a tam, ne že bych to sem zařazoval ten výcvik, ale je ten výcvik zařazenej na dospělý, děti a mládež, takže v tomhle já se zdokonaluju, jak s tím dítětem hovořit, naslouchat a jednat.

M: takže rozumím tou správně, že vy pak upravujete ten materiál podle toho individuálního žáka jakoby? Nebo záleží na tom s kým, protože ten obsah, jakoby mě zajímá na tom to, jestli pro vás je důležitý nějaký vaše názory a přesvědčení versus ty materiály, který byste potom případně přednášel, jestli je to pro vás jakoby důležitý, aby to nějak sedělo?

Učitel: určitě, jakoby ty materiály jsou pro mě důležitý, když dělám přípravu na nějakou přednášku, zároveň tam zařadím i podle svého co považuju za důležitý, co tam třeba není a snažím se jakoby pro ty děti, ted' jsem sice v začátcích, ale aby to pro ně bylo zábavnou formou, i když tadyta problematika je ne moc pozitivní, ale snažím se aby, když to tak řeknu, se jim to vstípilo do tý hlavičky a nějak to pochopili a měli k tomu respekt.

M: dobře, děkuju moc a ještě se zeptám, jsou v té sexuální výchově třeba nějaké oblasti, témata, které ve vás vyvolávají víc emocí, že na ně máte třeba vyhraněnější názor?

Učitel: noo, ...

M: například tematika interupcí, neboo..

Učitel: tak určitě, ohledně tadyhletěch věcí, nebo třeba ohledně, když se bavíme o tý klasický sexuální výchově, pak jsou třeba ty ostřejší témata, což je třeba ta prostituce, (to?) jak jste říkala i vy, takže já jsem se s tím v podstatě ještě nesetkal, nebo takhle já to znám všechno v podstatě, ale ještě jsem neměl tu možnost o tom hovořit.

M: a když se zaměřím jako víc na ty vaše emoce, jako spíš..

Učitel: no spíš se mnou emoce.., já to neberu, já se jakoby, moje emoce se do toho, jsou jako neutrální, já to považuju jako důležitost, jo, pro ty děti, nebo jako v okolí s kamarády se o tom bavíme, i doma s mojí ženou atd. ale vedu to jako spíš neutrálně a moc se do toho neponořuju.

M: a když bych dala příklad právě třeba, jakože ty potraty, nějaká část lidí je pro, jiná proti, máte nějaký takovejhle vyhraněnější názor?

Učitel: já jsem to ještě neřešil tyhle věci, jakoby moje žena, se tím, jakoby ne že by se tím zabývala, ale má na to nějaký názor, nebudu říkat jaký, eh... no, je to prostě je to zaměřený na toho člověka a já samozřejmě můžu tu prevenci poskytnout, ale nemůžu přikázat, aby toho nechal, aby to prostě nedělal a takovýhle, u mě prostě je to i základ rogeriánství, kdy je přístup zaměřený na klienta, kdy ten klient v podstatě si nějakým způsobem řeší ten svůj problém a nějakým časem by si ho měl vyřešit. Já můžu být jakoby empatickejší k tomu klientovi, bezpodmínečně ho přijmu a nějakým způsobem mu naslouchám a poskytuju mu ne rady, ale nějakým způsobem ho vedu, aby měl ten cíl jakoby pozitivní.

M: vlastně tak nějak odpovídáte i na další otázku, jakým způsobem vytváříte bezpečné prostředí, navazujete spolupráci

Učitel: to je hodně důležitý, vytváření toho bezpodmínečného přijetí, bezpečné prostředí, ta kongruence, zkrátka naslouchání tomu žákovi, to je pro mě jakoby důležitý, aby ten žák se se mnou cítil dobře, bezpodmínečně, jakoby nějakým způsobem se z něj uvolnilo to napětí, abychom se spolu nějakým způsobem bavili, aby z toho něco pozitivního vzniklo(?)

M: dobře, děkuju, tak ještě půjdeme na další, a to jsou nějaké překážky, jak se vypořádáváte třeba s nějakým svým diskomfortem, studem ohledně té sexuální výchovy, jsou nějaká témata, kterých se víc bojíte, kterým se nechcete věnovat, nechcete aby se na ně žáci ptali?

Učitel: nebojím, já nemám, protože v rámci toho studia, té praxe a těch zkušeností, mám daleko víc trému třeba když dělám zkoušku na vysoký škole

M: hmm, rozumím a máte teda nějaký témata, která ve vás vyvolávají ten diskomfort nebo se vám třeba nechce o nich mluvit úplně, ne že jako se bojíte, ale..

Učitel: ne že bych se bál, ale mám v tom takový vzpomínky na historii vlastně ohledně problémů, když se rozváděli moji rodiče jo, kdybych mluvil o rozvodech, partnerství, tak to ve mně trošku balancuje, když si vzpomenu, co se mi dělo v historii.

M: jasně, rozumím, a třeba v nějakém jako názvosloví, nebo něco co vám není příjemné vyslovovat, nějak jako otevřeně o tom mluvit?

Učitel: ne, nemám

M: a jak se vypořádáváte, případně byste se vypořádával s tím studem, emocemi studentů?

UČITEL: v podstatě, jak bych to řekl, já se v podstatě jako ani nestydím, ale mám spíš jako trému, když musím udělat něco jako třeba v termínu, já jsem takovej trošku obsedantní, ne

kompulzivní, to ne, to už je z historie, to už trošku zmizelo...., já kouknu na čas, máme toho ještě víc? Nebo já právě jsem měl mít ty dvě hodiny volno, ale přehodil se mi rozvrh.

M: už tam toho je jen trošičku, je to tak, jedno podtéma to je vše

Učitel: dobře, teď nevím, kde jsem skončil

M: jak se vypořádáváte s tím studem těch studentů?

Učitel: jo jakoby, oni když se styděj?

M: jo nebo když by měli na to nějaký větší emoce...

Učitel: to už jsem vám říkal, v podstatě to jsem se zmínil o tom bezpodmínečném přijetí, naslouchání,

M: tím bezpečným prostředím

Učitel: bezpečným prostředím, jo

M: a máte třeba nějakou představu, jak byste se třeba vypořádával s těma překážkami týkající se nějakých náboženských, kulturních minorit nebo LGBT tematiky, třeba kdyby se to týkalo někoho v té třídě?

Učitel: tak samozřejmě, já bych to nějak řešil, pokud by nastal nějaký problém, nějaký diskriminace, kdyby tam chodil, někdo třeba ze zahraničí třeba dejme tomu rus, nebo rom nebo němec, nebo dejme tomu kdokoliv jinej, je to člověk jako každý z nás, akorát mluví jiným jazykem nebo má jinou barvu pleti, ale kdyby ty děti se mu nějak jako vysmívaly a tohleto, tak bych to prvotně řešil na tom špp a tam bysme tohle téma rozebraly, jakým způsobem tomuhle zabránit, aby se tohle ve škole nedělo

M: a konkrétně třeba v té sexuální výchově, napadá vás, jak by se to dalo obsáhnout ta minorita třeba v té výuce?

Učitel: určitě, v té výuce třeba používáme ty třídnické hodiny, kde rozebíráme různé tyhleto problematiky, jak duchovno, tak teď jsem zavedl, ale zjistil jsem, že děti to moc nebaví, ale zkoušel jsem takovou jako meditaci, což je moc nebavilo, ale já spíš jako, oni si to téma zvolí sami, já jim jakoby naslouchám, ale abych už došel k tomuhle, samozřejmě v tomhleto odvětví v těch třídnických hodinách bysme se o tom mohli bavit.

M: jasně a poslední už téma, tak snad, kolik tak potřebujete, abychom skončili? Čím dřív tím líp?

Učitel: noo, zvoní ..., pět minut ještě máme.

M: dobře, zeptám se tedy ještě na dvě otázky, snad to stihnem. Došlo u vás třeba k nějakým změnám postojů, hodnot, přesvědčení ohledně té sexuální výchovy, v průběhu času, třeba toho studia?

Učitel: ne, já jakoby po té teoretický stránce mám na to svůj vlastní názor, myslím si, že pozitivní, zároveň i preventivní, takže jako v pohodě.

M: a ovlivnilo nějak, nebo jak to říct, je nějaký směr, kterým byste si přál, aby se sexuální výchova na školách vyvíjela? Aby třeba v budoucnu k sexuální výchově ve školách přistupovali?

Učitel: určitě, já bych tohleto zařadil jako nepovinný předmět, určitě jako je to tady zeshora nedovolený jako povinný předmět, ale jako tu sexuální výchovu v nějakém ročníku, myslím, že tak od toho pátého ročníku nebo čtvrtého mít jako nepovinný předmět.

M: a nepovinný ... z jakých důvodů nepovinný?

Učitel: no, protože jako povinný to prostě nejde jo, ale z důvodu toho, že ta sexuální výchova je potřeba, tak třeba na těch školách ji probírat i třeba v rámci prevence, to už jsme si říkali i na začátku, aby nějakým způsobem, ono v podstatě nepovinný předměty jsou povinný, ale aby aspoň to měli, já nevím, dejme tomu jednou tejdně, jednou za 14 dní, aby s téma dětma se vedla komunikace ohledně té sexuální výchovy, problémy, kdyby někdo měl dotazy, abychom případně zároveň tohle řešili nebo spolu pracovali.

M: takže vy byste, jako ideálně, kdyby z vašeho pohledu kdyby to bylo povinný, ale nějak oficiálně to nejde, takže...

Učitel: oficiálně to nejde, to záleží většinou na ministerstvu v těchle rozhodnutí, ale většinou ohledně týchle sexuální, tak to dělají metodici prevence, popřípadě nějaký organizace, ale třeba výchova ve ke zdraví, sexuální výchova, určitě bych to zavedl. Já si myslím, že tenkrát a základní škole když jsem studoval, tak jsme měli i předmět sexuální výchovu jako jo, tam se klasicky bavilo o tom muž žena atd.

M: a poslední teda k tomu teda jenom ještě, měl byste ještě nějakou třeba představu, co se těch témat týče, nebo té nějaký ideologie, kam by se to mělo vyvíjet?

Učitel: no..., ono v podstatě, tahle problematika se řeší dnes a denně a je o tom napsáno třeba spoustu knih, spoustu teoretický části, a vyvíjet by se to samozřejmě v rámci prevence mělo

dopředu, ono v podstatě se to jako vyvíjí, protože spoustu autorů, spoustu vysokoškolských učitelů o tom napsalo knihy, i spoustu dětí, který si to třeba nepřečtou, protože je to třeba nezajímá, tak nějakým způsobem je to nezajímá, jak jsem říkal na začátku a měli by na to být nějak jako „přednášky“ o tom, jak v těhle těch stiuacích se zachovat, případně ohledně ty prevence co by se nemělo stát.

M: takže nějak jako výzkumně prostě aby se to rozvíjelo dál, jestli tomu rozumím?

Učitel: noo, asi tak jakože no, třeba tady se řeší převážně spíš šikana a co se týče sexuální problematiky, to tady jakoby ještě zatím nebylo (myšleno ve škole).

M: jasně rozumím, tak já už vás nebudu zdržovat, moc moc vám děkuju za všechny odpovědi.

Učitel: to je v pohodě, jestli už je to všechno

M: jo nic už tady není myslím, moc vám děkuju za váš čas, bude to anonymní takže se nemusíte bát, to znění nikde nebude. Máte možná nějaký otázky ještě vy?

Učitel: v podstatě ne, já jsem v podstatě čekal, jsem nevěděl na jaký téma budeme hovořit, ale myslím, že tohle téma je jakoby důležitý, člověk neví, kdy se co může stát a když děti o tom aspoň něco vědí, aspoň ty základy, vím že některý to třeba vůbec nezajímá takovýhle, jakoby ty děti se nezměň, ale myslím, že je důležitý aby se do tohohle zapojovaly i rodiče, základ je rodiče, učitel a žák a tenhle ten trojúhelník aby jako společně spolupracovali a nějakým způsobem a kdyby došlo k jakýmukoliv problému, tak abychom to společně řešili. Ve škole je tady od toho výchovnej poradce, metodik prevence nebo speciální pedagog a školní psycholog.

M: ještě teda poslední otázka pardon, vy jste řekl takovou zajímavou věc, máte nějaký názor proč je to nezajímá ty děti?

Učitel: no protože je to v podstatě tou výchovou, ono je v podstatě nezajímá spoustu věcí jo, některý jo, některý ne, ale já si to dokážu jakoby představit, že třeba kluci když jsou v tý pubertě, tak si říkaj jo tohle znám, tohle nemusím slyšet a takovýhle věci

M: protože jich se to jako bude týkat jako všech, že jo, takže ...

Učitel: to jo no, vím, že třeba, taková intuice, že ty holky by to zajímalo asi víc, že ty kluci takovej předpoklad v tom, že si z toho budou dělat srandu, přece jenom v těch vyšších ročnících tak maj tu pubertu. Ale když jsem tam měl tu první přednášku o tom bezdomovectví, že je to docela zajímalo aa musíme končit, mám dozor.

M: Moc vám děkuju ještě jednou

Učitel: joo není zač, tak se mějte hezký den.

Rozhovor 2- Rut

M: já to budu nahrávat, ale pak to smažu, je to v pořádku?

UČITEL: jasně, žádný problém

M: ještě vám teda musím říct informovaný souhlas, můžete si to kdykoliv rozmyslet, nemusíte odpovídat na nic, co nechcete, pak co s tím budu dělat je, že tohle vymažu a přepíšu do psané verze, ale bude to anonymní.

UČITEL: jasně, nemám s tím problém

M: děkuju vám moc

UČITEL: jasně, není za co

M: je to tedy o sexuální výchově a zaměřuju se na metodiky prevence, protože jsem si říkala, že by s tím mohli mít nejvíc kontakt, ale je to víc zaměřený na vás než na nějaké odborné informace. Tak já klidně začnu...

UČITEL: začněte...

M: První jsou nějaké osobní zkušenosti, jakou máte teda zkušenost s výukou sexuální výchovy

UČITEL: tak, my máme jakoby externí přednášející, jezdí nám sem paní vyloženě jako, která se od 6. třídy, má sofistikovaný přednášky pro každý ten ročník, zrovna to máme za sebou, byla tady na začátku ledna. Takže já osobně to nevyučuju, nepouštím se do toho, zatím, je teda pravda, že toho metodika prevence teprve studuju tu školu, takže já čerpám taky teprve informace, proto jsem volila tuhle cestu, je to letitá paní, která jsem jezdí už léta a holky dostávají i nějaké balíčky s vložkami a podobně, takže na tohleto máme externí paní

M: a to je nějaká organizace nebo...?

UČITEL: je to paní Blažková, to vám potom klidně najdu a zabývají se jako školením, jako veškerým, nejenom tímhle, tím školením na prevenci ve školách

M: a vnímáte ten obsah a ty témata vyučovaný v té sexuální výchově

UČITEL: já teda tím, že osobně, že jsem se pustila do toho metodika prevence, tak jsem se tentokrát těch přednášek zúčastnila, samozřejmě se souhlasem těch dívek, nebo i kluků, aby jim nevadilo, že tam jsem, protože ona to má vlastně rozdělený, že holky/kluci, pro každou věkovou kategorii, akorát, že u kluků začíná až od sedmičky, protože šestáci chlapci na to ještě nejsou

úplně vyzrálí, takže jsem se zúčastnila, viděla jsem, můžu říct, že to má hrozně hezky uchopený, že s těma dětma jedná opravdu napřímo, o všem, ty holky se můžou zeptat opravdu na všechno a je to paní, ze který opravdu vyzařuje nějaká energie dobrá, takže ty holky, kluci se opravdu nebojí zeptat na všechno, takže je to hodně otevřený no..

M: a ona, jestli byste mi ještě trošku popsala tu výchovu? Jsou rozdělený na kluky/ holky

UČITEL: jo, kluky holky a po jednotlivých ročnících, takže v šestce máme jenom holky na tohle to proškoluje paní, tam je to hodně o začínající menstruaci a na tyhle věci...

M: aa klidně ještě menstruace a ty ostatní věci to jsou? To je právě to, co mě zajímá.

UČITEL: jo jo, hormonální přeměna, ochlupení začíná růst, prsa...

M: nějaký jako fyzický aspekty

UČITEL: tak, jako fyzický aspekty přesně tak, tady u nás teda byla překvapená, že ty šest'andy jsou už hodně vyvinutý, že to jde hodně dopředu, v 7. třídě už jsou holky kluci.

M: už jsou spolu?

UČITEL: ne, zvlášť, ale má to každý své zaměření, kluci právě na tu vyvíjející se sexualitu, poluce, ranní erekce, to s nima probírá, s holkama už začátky nějakýho sexuálního života, protože říkala, že to taky jde dopředu, takže ten začátek už zařazuje nějaký, a takový jako hraní si sama se sebou a podobně, že to vlastně není nic špatnýho, jim vysvětluje, aby se cítily, jakože dobře, že nejsou divný a v osmičce ještě taky byla, holky kluci zvlášť, ale tam už to měla vyloženě zaměřený na sexuální styk, jo, tam už opravdu se i ptá, jestli už maj nějakou zkušenost nebo nemaj.

M: a to jsou taky zvlášť?

UČITEL: taky zvlášť, všechno to má udělaný na holky a na kluky, každá ta skupina má 45 minut pro sebe, takže na začátku nějaký úvod k tomuhle co říká a pak je to opravdu udělaný hodně na tom, že s nima komunikuje, oni se ptaj a ona jim odpovídá, směřuje to teda pořád tím směrem, který v tom ročníku je potřeba, ale je to hodně o spolupráci.

M: a pak když se už zaměří na ten samotnej pohlavní styk, tak tam jako jsou rozčleněný ty témata?

UČITEL: tady u nás, naopak na to, že ty šest'andy jsou hodně vyvinutý, tak ty osmačky, i ona to říkala, i já si toho všímám, že jsou ještě mimina naopak ty holčiny, takže ona to tam brala,

říkala, že to tam uzpůsobovala, že jinde to má rozmanitější, že pak už se ptají na sexuální polohy a všechno co k tomu patří, tady ty holky se spíš ptaly jako klasika, bolí to, co se děje, co mám dělat, takže říkala, že tady jsou minimálně, že byly tak o rok zpožděnější, že to bylo udělaný, že skoro sedmička a osmička ty holky i kluci měli skoro stejnou přednášku. Ale tím, že jsem se teď účastnila po první, tak úplně nevím, jak to bylo, ale covid nám to zasekl, takže vlastně předtím jsme ani neměli, tam to měli jenom v rámci nějaký výchovy ke zdraví nějaký ty základy, teď se k tomu zase vracíme, takže uvidím, tím, že sedmačky už vlastně tímhle tím prošly, tak jak to bude vypadat příští rok, jestli se to víc rozvine do nějaký hloubky no...

M: a ty jejich otázky, těch žáků, třeba rozdíl mezi holkama klukama jsou tam nějaký? Nebo na co směřují ty otázky?

UČITEL: řekla bych, že holky to berou víc s ohledem na bezpečnost, na svoje zdraví, na to, jestli můžou něco chytit, co můžou chytit, ty kluci to mají spíš jako co má vlastně jako teda dělat...

M: jako mechanicky?

UČITEL: mechanicky, tak, takže kluci šli po mechanický stránce a holky opravdu se bály, aby něco nechytly, aby zůstaly zdravý, tam šly hodně tím svým zdravím, aby si zachovaly no...

M: a ty jejich přednášky jsou taky, jak to mám říct, obsahově je to i pro ty holky víc zaměřený na to zdraví, nebo to mají obsahově holky kluci stejný.

UČITEL: řekla, že takovýto to gro je stejný a pak už se to rozvine kam oni, a u těch holek bych řekla, že ta paní to má hlouběji na otěhotnění, aby si daly pozor, u těch kluků to až tak neřešila, až tak nerozebírala, ale u těch holek, že to bylo ještě víc jako tématicky zaměřený, aby se nestal nějaký průšvih, na to otěhotnění.

M: a baví se tam i onějakém rodičovství, partnerství, vztahy?

UČITEL: určitě, v tý osmičce, jak s holkama tak s klukama, hodně probírali partnerství, protože to už nám tam vznikaj ty první lásky a první vztahy, ale probírala s nima i to, když už jsou potom spolu, když by teda nějaký to mimino přišlo, na co si musej dát pozor, kolik to vlastně stojí, brala to potom i ze široka už, jak je to potom časově, peněžně nákladný, potom i s tím, že by měli nejdřív dostudovat a to, takže i takový ty obecný věci vědět, takže tak.

M: dobře děkuju, tak se zase přesunu, ať vás úplně nevyčerpám.

UČITEL: v pohodě

M: jaký smysl vidíte v té sexuální výchově a v čem?

UČITEL: já v tom vidím určitě velký smysl, je to pro mě důležitý, protože když to třeba beru ze své zkušenosti, když já jsem třeba byla na základce, tak já jsem úplně o tomhle tom nedokázala mluvit s mamkou, takže jsem neměla nikoho, kdo, takže si myslím, už jenom v tomhle tom, že ty holky tu paní berou jako, ona je teda opravdu jako milá, takže se jí otevrou, ale z druhé strany je to cizí člověk, který ví, že dál to nikam nepošle, nebude se v tom pitvat, takže já osobně to vidím z toho hlediska, že se můžou zeptat na cokoli, nebude je nikdo soudit, nikdo jim nebude nadávat a získají tím nějaký povědomí, i když si myslím, že dneska možná ty holčiny v té sedmé osmé třídě toho vědí víc než my z toho internetu a z televize, ale přece jenom si myslím, že ta osobní zkušenosti, že se můžou zeptat na to, co je trápí, protože ona jim potom dala i možnost, dala jim svého maila i telefon, kdyby něco potřebovaly, jakože už nechtěly mezi holkama to řešit, tak že můžou osobně s ní. A potom mi psala, ne jakože jmenovitě, ale že pár dotazů bylo, že ty holčiny měly, že chtěly ty holčiny ještě něco dovysvětlit, tak že v tomhle tom tam není ten strach, že to bude někdo pitvat.

M: nějak, máte nějakou pozitivní zkušenost, nějakou zpětnou vazbu, že to bylo úspěšný ta sexuální výchova?

UČITEL: od těch holek v té 6. třídě, které ještě nemenstruovaly a začaly nám zrovna to, tak za mnou teda dvě byly, že jim to hrozně pomohlo, že vlastně na to byly připravený, že věděly co je čeká, že samozřejmě nějakým způsobem tušily, ale že ona jim to tak hezky vysvětlila, že to není to..., takže ty přišly jestli bych jí nemohla poděkovat, jí to vzkázat té paní, takže tam určitě bylo, a jinak to bylo takový jako „jo bylo to super, líbilo se nám to“, ale od těch dalších holek nemám, krom toho, že by to chtěly znova, takže kladná jako odezva asi.

M: a kluci?

UČITEL: kluci, akorát teda ještě v 8. třídě byla jedna holčina, která, což jsme teda nevěděli, rodičům to naštěstí posíláme dopředu každou akci, takže věděly, že ta přednáška přijde, neřekly nám to, holčina, že jí vyloženě vadí, když se baví o menstruaci a těhletěch věcech, jak jsou ty přednášky propojený, tak i v té osmičce na to narazili, a ty se teda udělalo špatně potom, to jsme potom volali potom, aby si pro ní přišly, že to opravdu psychicky nedává se o tom jako bavit, což potom jsem řešila i s rodičema, že nám to asi měly nějakým způsobem dát vědět a mohli jsme jí dát někam jinam, nemusela se toho zúčastnit, tak to byla jediná asi negativní zkušenost tady od holek a kluci, já mám pocit, jak oni jsou ještě míň vyspělý než ty holčiny, tak

to měli jako srandu, že prostě to neberou úplně navážno, že z toho maj trochu srandu, určitě víc než ty holky.

M: a nějaký negativní zkušenosti?

UČITEL: krom tadyté zkušenosti, tak u kluků jsem se nesetkala s ničím negativním, i naopak na to, že ty osmáky máme, jako oni jsou hrozně milý, jsou hrozně ukecaný, rozjetý, tak ta paní je chválila, že je to zaujalo, že jako vnímali, tak to nás naopak jako překvapilo, že tam osobně já jsem se bála, že by mohlo dojít jako k nějakému konfliktu a nebylo teda nic.

M: hm hm, tak to je fajn, že to tak je no...

UČITEL: jo jo, hm

M: a k těm metodikám ještě, nebo k nějakým těm materiálům, ona teda má ta paní nějaký svoje metodiky, ze kterých vychází?

UČITEL: jo, má prezentaci svojí, ze který vychází, pouští jim nějaký svoje obrázky, svoje videa, přiznám se, že jsem tam nebyla vždycky na celou dobu, že jsem odbíhala, ale jo má to přesně popsany, vlastně má i názorný pomůcky. Přinesla klukům kondomy, aby si zkusili navlíknout a to, takže má to opravdu jako interaktivně i udělaný, což se mi jako líbilo. Říkala jsem si jako, kdybych to tady jednou přebírala, tak že bych to určitě táhla touhle cestou, ať si to osahaj, ať to není jenom planý mluvení, protože to je nebude žejo bavit za chvíli, to je jasný, takže aby si to prostě mohli osahat a zkusit.

M: a jakým způsobem jsem jí jakoby vybírala a jestli jste nějakým způsobem posuzovala tu vhodnost toho jejího programu?

UČITEL: tady já jsem šla vyloženě po zkušenostech kolegů, co tady s ní spolupracovali už předtím, protože ta samá paní, k ním před tím covidem, když to jelo už jezdila, už léta, takže jsem sáhla opět po ní, když jsem začla dávat preventivní programy dohromady a takže na doporučení vlastně.

M: a ona vám jako nějak ukazuje nějaký ty metodiky z čeho ona bude vycházet?

UČITEL: ne, tohleto bylo opravdu jakože na její triko, že jsem neviděla dopředu s čím přijede.

M: a vy tam teda jste s ní? Nebo ten třídní, nebo ona je s těma dětma sama, aby to bylo nějak víc intimní?

UČITEL: tak, vždycky na začátek je tam třídní, aby se nějak seznámila s tou třídou a to, ale ač víme, že z pohledu toho, že by tam měl být nějaký dozor s ní náš, tak odchází, aby opravdu měli nějaký prostor s ní, aby to bylo inkognito nějak, protože ona ty holky nezná, takže aby to bylo i pro ně nějaký příjemnější, že prostě se nedozví tady ve sborovně někdo jiný něco. Takže jakoby ten třídní je v pohotovosti, kdyby se cokoli dělo, je uvolněn, mohl by zasáhnout, ale je mimo, aby oni měli volné pole působnosti no.

M: a ještě možná spíš k vám, odpovídají ty metodiky, materiálu nějakým vašim převědčením, názorům?

UČITEL: odpovídají, já jsem si, i protože teď dělám tu školu, tak se teďka hodně hrabu v těch metodikách ministerstva školství, co musíme mít všeobecně, takže jsem se zajímala i o tohle, než paní měla přijít, tak jsem si o tom hledala vlastně která ta třída by měla vědět, takže opravdu můžu říct, že ona taky jede podle metodik toho ministerstva, co ty děti v tom by měly a co je v osnovách, prostě nějakým způsobem vědět, tak ona se toho drží no. A i když by, tím, že ona to má interaktivní a nechává to na těch dětech, tak ale furt to směřuje do toho tunelu co ten ročník má mít, i když se zeptaj na něco jinýho, tak ona jim jak odpoví, ale hnedka se jako nasměřuje zase zpátky.

M: a máte třeba nějaký oblasti, témata, který v tý sexuální výchově, ve vás vyvolávaj nějak víc emocí, nebo máte na ně nějaký vyhraněnější názor?

UČITEL: já jsem teda, a to jsme se s tou paní bavily taky, že kór teda v dnešní době, jsem pro to aby se hodně zdůrazňovaly pohlavní nemoci, aby věděli co to všechno obnáší, protože myslím, že to že může otěhotnět je všeobecně známý, že tam asi ano, říct to, ale není to nic novýho a potom už teda zaměření na to fungování rodiny, protože si myslím, že se čím dál tím častěji setkáváme, že to jsou rozvedený rodiče, nefunkční rodiny a to, takže potom to vzít i z tohohle toho, což je pravda, že i ona říkala, že dřív to bylo opravdu o tý sexuální části hodně a že dneska už je to, že z těch dětí cítí, narušená psychika z rozvodu, takže to taky směřuje už tímhle tím směrem jako úplně převrací co dělala, což já jako cítím taky, i tady to pozor, ač jsme jako vesnická škola, tak si myslím, že to procento rozvedených a rozvrácených rodin tady není takový jako třeba ve městě, ale zvyšuje se to prostě, takže tady to tak jako nemáme, ale je jich čím dál tím víc, takže já osobně, asi to na mě působí hodně, protože rodiče moje jsou furt spolu, nejsem z rozvrácený rodiny, tak já až tady jsem to s těma dětma, s tou prací začla vnímat, že co to s nima vlastně dělá, když ta rodina se rozpadne, a řešili jsme i, protože v těch třídách většinou je někdo z rozpadlý rodiny, tak jestli potom ve finále, se jim těm dětem ulevilo nebo

neulevilo těm dětem, když odešli od sebe ty rodiče, takže tímhle tím směrem jsme to jako směřovaly..

M: jako tím vztahovým?

UČITEL: tím vztahovým, než vyloženě tou sexuální cestou

M: a máte nějaký téma, který ve vás vyvolává něco, víc emocionálního, nebo možná nějaký konflikt, máte nějaký takový?

UČITEL: mně teda co mě tady zarazilo, nebylo to úplně v rámci těch přednášek ale co jsem tady řešila jako, tak ona k vám chodila taky ta žákyně, kdy by mě nenapadlo, že asi na základní škole se setkám, zase nevím nakolik si to ona vymýšlela, nakolik to opravdu proběhlo, ale že se setkám s tím, že teda ona tvrdila nějaký znásilnění, pak nějaký dobrovolný sexuální zkušenosti, ona to vlastně tvrdila od pátý třídy, v tý šestý se to rozjelo ještě mnohem víc, tak tohleto mě hodně překvapilo v porovnání s mejma holkama třeba, mám jednu ve 4., druhou ve 2., že bych to měla asi vlastně za dva roky za rok začít řešit, ale zas je to jako jedinec, jinak si furt myslím, že ty děti jako pak tady jsou jako „vesnický“, že jsou na tom trochu jinak než potom když už to vidím třeba Kolín, Poděbrady, Praha, takže to bylo hrozně brzo u holčiny tadytý, ale jinak asi nic extra.

M: dobře tak jo, tak tím líp

UČITEL: a já ještě s tou žákyní jsem byla v úzkým kontaktu, protože ona, já jsem je měla od 4. třídy co jsem sem přišla, na angličtinu a ona si mě vybrala jako takovou zpovědnici, takže jsem to s ní furt řešila, nejdřív jsem teda z toho byla překvapená co teda to dítě už opravdu zažívá, pak z toho vylezlo, že to asi nebude tak jak ona tvrdí, tak tohle to mě jako třeba překvapila, s tím jsem se jako chvíli prala sama v sobě no.

M: to mě taky překvapilo u ní musím říct... a k tomu vztahu s těma studentama, když se dostaneme, vytváříte tam teda nějak to bezpečný prostředí tady tím, jak jste říkala?

UČITEL: doufám, že jo, snažím se určitě, mám jako kladnou odezvu, proto jsem se asi pustila i do toho metodika prevence, protože ty děti vlastně za mnou chodili už jako předtím, než jsem začla dělat zástupkyni, tak jsem měla rok třídnicí v nynější osmičce, v tu dobu to byly šestáci, když já jsem je měla a vracej se za mnou pořád tyhle děti, takže z toho já usuzuju, že asi jo, věř mi, vím o hodně dětech, co ani třídní neví, nikdy bych to asi nepustila, těm dětem, jsem to většinou děti, kterým doma chybí nějaký to pohlazení, takže doufám, že jo.

M: a jak to děláte?

UČITEL: myslím, si, že si nehraju, když se nějaký problém řeší, tak myslím že všeobecně se snažím chovat k nim stejně rovně, že si nehraju já jsem teda učitelka vy jste ty pode mnou, samozřejmě si musím držet nějakou tu hladinu, aby to fungovalo, ale dokážu říct, že jsem něco udělala špatně, že tohle se mi nepovedlo a pak jim furt říkám, že u mě mají dveře otevřené a myslím, že jsem snad nikdy neřekla, když někdo přišel, hele teď nemám čas, přijď za hodinu, že fakt když tady něco řešíme, tak se snažím těm dětem vyhovět, což si myslím, že je pro ně to maximum, když oni jsou momentálně v tom srabu, že vědí, že můžou přijít.

M: jo jo, teď mimo diplomku, hodně o vás takhle mluvěj, že vás mají rádi

UČITEL: jo? To je fajn slyšet, že opravdu to tak funguje, že co se snažím tady podporovat, že to jde, a je fakt, že oni jsou, já jsem měla třeba průřez toho druhého stupně na podzim v tom Londýně s sebou, a to byli fakt ty kluci z té devítky, žák, kterej je prostě problémovej, a já jsem tam s nima neměla nejmenší problém. Jo zlobili, něco se tam řešilo, ale fakt stačilo zvýšit hlas a byli úplně jiný, než jsou tady, byli jako miliónový no. Takže jako myslím si, že nevím, jestli můžu říct, že je tam nějaká přirozená autorita, nebo prostě s nima opravdu jedná na férovku. A co taky mi řekli a myslím, že to taky hodně působí a všimla jsem si, že kolegové, kolegyně, který to takhle nemaj, tak že potom s nima takhle úplně nevycházej, já nemám ráda, když se něco stane tak se to vyřeší tady a hned a už se to k tomu nevracím, já jim dneska vynadám, ale půjdu tam učit za hodinu a pojedeme s čistým listem a nebudu to řešit, to, co se stalo už za hodinu. Což oni si myslím oceněj, že netahám historii a starý křivdy.

M: a myslíte, že tohle stejný je efektivní i v té sexuální výchově? Přistupovala byste k tomu takhle stejně?

UČITEL: jo, jo, asi si dokážu i představit, že kdyby se zeptali na něco z nějakýho mýho osobního života, že bych jim dokázala jako odpovědět, že jsem si na nic nikdy nehrála a ani jako nebudu a zastávám tuhle tu cestu, že když k nim budu já otevřená a upřímná, tak oni budou ke mně taky. Takže si myslím, že jdu tou cestou upřímnosti a otevřenosti, ale samozřejmě s těma hranicema, že jsem ten pedagog nebo preventista a oni žáci.

M: a máte nějaký jako reakce kolegů na tu sexuální výchovu, víte, jak to myslím? Někdo k tomu má odpor, někdo je naopak hodně pro?

UČITEL: myslím, že to tady máme tak, jakože ten pedagogický sbor bude taky hodně otevřený těmhle otázkám, pak samozřejmě jsou tady nějaký kolegyně, když to řeknu asi blbě starý školy,

co maj zavedený to jako „striktně učím“ a to není jen v tý sexuální výchově, to máme ve všem, že potom když já udělám nějaký preventivní program nebo cokoliv, když jedou na výlety děti, tak oni to berou tak, že to je narušení, že pak nestíhají odučit to co mají, takže tam jsou takový ty pocity, že by ty děti měly jenom sedět ve škole a učit se a nic takhle ani takhle, ale to se netýká jen tý sexuální výchovy, to se týká všeobecně, jinak si myslím, že naopak, byla kladná, že ty holky i kluci říkali třídním, že to bylo super, že se toho spoustu dozvěděli, takže ta odezva, ač tyhle kolegyně to nemaj rády tyhle akce, tak musely uznat, že ta odezva na to byla kladná jako no.

M: že jim to možná i nějak ulehčí, ne?

UČITEL: já si myslím, že jo, i když já si myslím třeba, mám tady dvě takový kolegyně, který jsou zarytě jakože „učit, učit, učit“ a je pravda, že ty jejich děti chodí třeba víc za mnou a že jsem se už setkala s tím, že rodiče těch dětí spíš píšou nebo volaj mě než paní učitelce třídní, což já se teda zase snažím odbourat, protože to bych za chvíli... zaprvé ta kolegyně by na mě byla našťvaná a ani nechci, protože to se prostě nedělá. Takže jsou tady ale dva články v tom pedagogickém sboru, ale jinak je ta odezva opravdu kladná a já můžu teda říct, že mi jsou i nápomocný, když se cokoliv děje, i ty třídní za mnou chodí jestli to pomáhá nebo nepomáhá, protože ty děti pozorujou nejvíc když tam s nima jsou, tak jestli když tady s někým něco řeším, tak jestli si to vzal k srdci nebo ne, takže jako i ta spolupráce je dobrá.

M: a teď možná k nějakým překážkám naopak, jak se teda vypořádáváte s nějakým vaším jako studem, diskomfortem v tý výuce v případě tý sexuální výchovy?

UČITEL: hm hm jasně, já asi tím, že jsem extrovert, že mi nevadí mluvit, nevadí mi to, já asi vyloženě stud nějaký nemám, měla jsem teda osobní problém s tou žákyní (viz nahoře), ale tam to bylo tím, že jsem nevěděla, jak se k tomu postavit, jestli co je pravda co není pravda a že je strašně mladá na to, aby řešila tohle to. Ale jinak jako za mnou nikdy někdo nepřišel, že by se zeptal na něco, co by mi vadilo, co bych vlastně nedokázala odpovědět.

M: to je vlastně další otázka, jestli jsou témata, kterých se jako nějak bojíte, nebo, že se bojíte, že se zeptají a nechtěla byste úplně?

UČITEL: nebojím se otázek asi, že by se zeptali, ale ta moje pozice má myslím strašnou zodpovědnost, toho preventivního teďka, bojím se toho, že někdy něco zanedbám a že se něco to.. a pak se řekne hele „ona říkala“ nebo „ona neudělala“, takže si myslím, jako že i asi kdyby někdo přišel s nějakým znásilněním, tak bych to na tu policii a hnedka všechno jako hlásila, ale

mám v sobě tady to, že co když má někdo jako opravdu problém, viz třeba ta žákyně, na kterou se teda obracím protože to je takovej můj oříšek největší, když za mnou přijde, že zase chtěla spáchat sebevraždu, tak abych něco nepodcenila, abych jako udělala všechno proto, aby ta holka pod ten vlak jako skočit nešla. Tak to je taková ta zodpovědnost, co se bojím, abych udělala všechno tak jak se má, nebo jak se má, tak jak to těm dětem pomůže, aby nic nevyvedly.

M: a nějaký jako pro vás osobní témata, kterých byste se nechtěla dotknout?

UČITEL: nic mě nenapadá, no nevím, asi to, co se bude týkat mě osobně mi nevadí, ale asi bych potom do toho nezatahovala dcery svoje nebo manžela, když by to šlo do hloubky tý rodiny, ale co se týče mě, tak asi vyloženě nemám nic, co by mi osobně vadilo, co bych jim neodpověděla.

M: jasně, a jak se naopak vypořádáváte s těma emocema jejich, s tím studem třeba nebo jak se ty kluci tomu smějou, nebo nějaký ten diskomfort žejo.

UČITEL: tady musím říct, že se musím ještě naučit pracovat sama se sebou, protože opravdu když cítím, že si z toho dělají srandu, nebo že to není tak jak by to asi mělo být, tak já potom zvyšuju hlas a trošku jako startuju, takže tam se s tím musím jako vypořádat sama

M: že vás to jako štve, že to neberou tak jak by měli

UČITEL: jo, tak, ale většinou se snažím říct představte si, že vy jste v moj pozici, co byste dělali, a je fakt že jim to potom často doteče, když už jsou to ty vyšší ročníky, že no jo vlastně to by nám asi nebylo příjemný, takže já se vždycky snažím to otočit, aby oni si zkusili to, co zažívám já vlastně. Říkám já se taky dokážu do vás vcejtít, když se vám něco děje, tak vy musíte do mě, nebo zkuste ne musíte. A musím říct, že zatím to vždycky fungovalo, když jsme něco řešili. Takže asi fungujou nějakou nápodobou hodně, nebo aby oni si zkusili tu mojí roli.

M: a konkrétně v tý sexuální výchově, tam je to teda tak, že ty kluci si z toho dělají srandu a je tam i něco jinýho?

UČITEL: myslím si, že tady co jsme řešili, myslím, že ani ty osmáci za sebou zatím žádný sexuální zážitek nemaj, že machrujou že jo, ale že nemají, takže jsme se vyloženě nasetkali s tím, že by bylo něco, co bych si musela sama v sobě nějak probrat, jestli teda co nebo ne, že tady v tomhle jsou ještě opravdu mimina v tomhle ohledu. Oni mají teda samozřejmě něco nakoukanýho z televize, z časopisů, z internetu, ale myslím, že osobně tam ještě žádná zkušenost nebyla, takže nic neřešili, takže jsem tím pádem nic nemusela řešit jako já.

M: a máte nějakou zkušenost, nějaký překážky ze strany rodičů, pedagogů právě, vedení?

UČITEL: vedení určitě ne, to můžu říct tím, že v něm sedím, tak tam si nějakým způsobem vyhovíme, měla jsem potyčku tady s těma od tý holčiny, který se udělalo špatně, protože samozřejmě potom, to jsou ještě typ rodičů, který když je něco špatně, tak to chtějí hodit na tu školu, nemají tu sebereflexi trochu, takže tam samozřejmě že ta přednáška byla hrozná, co tam jako říkali a to, takže jsme si to pak vysvětlili, oni se zeptali i nějaký spolužačky tý holčiny, že teda to vlastně tak hrozný nebylo, tak se pak přišli i omluvit, ale jsou to většinou ty prvotní reakce, protože mají jen tu jednu stranu toho svého dítěte a než si zjistěj tu druhou, ale můžu říct, že jsme se zatím nesetkali s ničím, ani ze strany kolegů, kromě toho, že jim to narušuje ten tématickej plán, harmonogram, tak si myslím, že vědí, že je to prostě potřeba, kór v dnešní době kdy ta doba jde dopředu, za chvíli to budem otevírat ještě dřív než v tý šestce mám takový pocit. To jsem tady taky řešila, že nám holčina tady menstruovala od 4. třídy, a ještě jí vychovává babička s dědou, takže ta taky chodila radši za mnou, protože ta babička je asi zase o generaci jinde, takže i dneska když se stane nějaký problém ve škole, tak babička volá mě, jestli bych jí mohla pustit domů, takže si myslím, že i s těma rodičema mám ten vztah hezky otevřenej, takže jsem neřešila nic, co by mi bylo vyloženě nepříjemný, nebo co by se nedalo vyřešit.

M: tak to je fajn

UČITEL: ale myslím si, že to je tím, že to je první rok, co jsme to zase zavedli, já jsem jakoby v tý funkci první rok v tom metodikovi, že ono to časem jako přibude.

M: jasně, a vypořádáváte se nějak s překážkama ohledně výuky žáků z nějakých náboženských, kulturních minorit nebo LGBT?

UČITEL: já můžu říct, že tady zatím nemáme si myslím, nebo o nikom nevím, kdo by s tím měl nějaký, ale myslím si že tady nikdo takovej není. S tímhle tím jsem se já osobně nesetkala, že bysme tady měli.

M: poslední teda, jestli je to v pohodě, stíháte, jo? Ještě jenom na nějaký váš osobní rozvoj, jestli to nějak ovlivnilo to vyučování nebo teda studování těch témat sexuální výchovy váš osobní nebo profesní rozvoj.

UČITEL: určitě, protože tím že teda studuju toho metodika, tak se tím teďka začínáme zabývat, ať vezmu tu sexuální nebo šikanu a to, tak mi to otevírá oči, co mi bysme všechno tady mohli řešit, nedej bože a hledám si ty témata, který mě jako zajímaj, takže určitě sama sebe rozvíjím

už tím, že se jako snažím, když něco se děje, co mě zajímá, tak si o tom nahledat víc, a i tadyta paní s těma přednáškama mi otevřela oči, co všechno ty děti, nebo teda ty děti mi otevřely oči ne ani tak ta paní, na co všechno se ptaly, co všechno řešej, takže a mě teda to strašně baví tenhle směr, takže si myslím, že mě to nakopává si dohledávat a rozvíjet se, nejen v tý sexuální ale i v problémech tý prevence celkově.

M: a konkrétně v tý sexuální výchově, jsou nějaká témata, co vás zajímají víc?

UČITEL: no, určitě v dnešní době, myslím, protože ještě mám spoustu kamarádu který maj starší děti a ty ještě tam řešej už třeba na těch středních školách i změnu pohlaví, a myslím, že jak ta doba dneska je tomu otevřená, tak tohleto mě zajímá asi, i z tý psychický stránky dítěte, co ho k tomu vede, nebo co se tam jako děje, takže kdybych měla vypíchnout, tak asi tohleto, to osobnostní, nějakou...

M: tu identitu?

UČITEL: identitu, přesně tak, musím se teda přiznat tady zcela neprofesionálně, že to jako nechápu, takže tam se v tom hrabu, že bych je chtěla pochopit, ale že tam se s tím peru i sama se sebou.

M: jo jo tam je těch pojmů hodně

UČITEL: jo jo, tenhle směr

M: takže i jako směr nějakých psychických, duševních onemocnění s tím spojených?

UČITEL: tak tak, to je vlastně pro mě nepochopitelný i neuchopitelný momentálně

M: proměňoval se nějak ten způsob váš toho náhledu na sexuální výchovu v průběhu času?

UČITEL: určitě, asi tím, že já jsem je opravdu ty žáky měla, i na druhým stupni, jako s žáky na prvním, že toho vědí opravdu mnohem víc, než jsem si myslela, že to téma je opravdu mnohem víc rozvinutý, já bych je měla pořád jako mimina no, a musela jsem si zvyknout prostě, že už nejsou, že jsou to teenageři a jednat s nima otevřeněji a do větší hloubky to rozebírat, protože já jsem to furt brala jako okrajově, ale to jim jako nestačí, na tom druhým stupni minimálně.

M: a došlo u vás k nějakým změnám ohledně postojů, hodnot ohledně toho? Třeba nějak jako ideologicky, třeba ta větší otevřenost, jak říkáte?

UČITEL: určitě, a s ohledem na ty žáky naše, tak musím říct, že jsem si začala všimát, že si jakoby víc vážím a víc vyhledávám potom ty, který jsou nějakým způsobem problémový, ale

většinou to dělají děti, který jako jsou, většinou ty kolegyně si říkají ježíšmarja já tam kvůli tomuhle jít nechci, a mě tyhle ty děti naopak jako nakopávají, že mi vlastně oni nějakým způsobem rozšiřují ten obzor a většinou si myslím, že to jsou děti s nějakým názorem, že to nejsou takovíty děti kejvači jedničkáři, co odkývají všechno, ale tyhle děti mají nějaký svůj názor, akorát musej trochu nasměrovat, uchopit, aby věděli, jak s tím pracovat. Takže určitě větší otevřenost a jednat s nimi na férovku.

M: a v rámci právě nějakých trendů, třeba LGBT, gender, konsent...?

UČITEL: myslím, že kdybych nebyla v ty pozici, ve který jsem, tak bych se o to nikdy nezajímala, tak jak se zajímám, že mě to asi vlastně donutilo a naslouchám těm dětem, takže spousta pochytím od nich a nevádí mi říct „hele tohle neznám, vysvětlí mi, co to teda jako vůbec znamená?“

M: jako oni vás navedou?

UČITEL: tak tak přesně, a když jim řeknu tak mi to vysvětlí, já to prostě neznám, tak zase už vidíte, že ten jejich přístup ke mně, už je zase jiný, než ke komukoliv jinému, kdo by je prostě odbyl.

M: to je asi funkční vlastně no..

UČITEL: já si myslím, že se prostě musej zapojovat do všeho, co to jde, než tam přijít, něco odvyprávět, to nemá smysl žádný.

M: a poslední, jakým směrem byste si přála, aby se ta sexuální výchova na školách vyvíjela, jak by se ideálně k ní ve škole mělo přistupovat?

UČITEL: určitě si myslím, ta otevřenost, ale nevím, kde je v dnešní době ta hranice, kam jako až zajít, co až těm dětem ukazovat, pustit, protože oni ten pohlavní styk viděj už dneska v pět hodin odpoledne v televizi, ale do jaký hloubky, takže já si myslím být otevřený a těm trendům... nechat to na nich, co prostě cítíte, že oni už vědí a co ještě ne, takže stavět na tom, co oni mají ten základ už daný, je to o tý spolupráci mezi tím přednášejícím a těma detma, si myslím já.

M: a ještě mě napadá, často v tý sexuální výchově je nějaká ta preventivní složka jako „neotěhotnět, nechytit ...“, věnujou se třeba i tý pozitivní jako nějaký sexualitě, prožívání, víte, jak to myslím?

UČITEL: jo, určitě, tam to už někdy v tý sedmičce začalo u holek i u kluků, že teda tam to brali jako tím sebezpoznáváním toho těla, že to není nic špatnýho, že jim to může dělat dobře, že to je v pořádku a v tý osmičce ta paní rozebírala už i orgasmus a všechno co by je mohlo potkat, takže i tímhle tím směrem to jako vede, že to má být pro ně rozkoš, když je to tak jak by to mělo být, není to z nějakýho donucení, takže to je nějaká radost ještě v tom životě.

M: tak to je poslední otázka, jestli vy nemáte nějaký otázky?

UČITEL: asi ne, doufám, že jsem vám pomohla

M: moc, děkuju vám moc!

Rozhovor 3- Irena

M: já vám jen přečtu informovaný souhlas, je to teda diplomka zaměřená na sexuální výchovu ve školách a soustředím se na metodiky prevence, jestli by vám to nevadilo, tak to nahrávám abych si to mohla přepsat a pak tu nahrávku vymažu, s tím že ty data jsou anonymní, je to pro vás takhle v pohodě?

UČITEL: jo jo je to v pohodě

M: dobře, tak jo, je to pár témat s podotázkama, když nebudete chtít odpovídat nebo vám to nebude příjemný, nemusíte odpovídat

UČITEL: v pohodě, já se s tím nějak vyrovnám, jestli to budu vědět, protože to není moje hlavní téma.

M: dobře, tak se do toho můžeme pustit, jakou máte teda zkušenost s výukou sexuální výchovy?

UČITEL: já to neučím, to je součástí předmětu výchova ke zdraví ale není tam tomu věnovaný moc hodin, ale neřeknu vám kolik, protože já to neučím, já jsem metodik prevence a já spíš hasím to, co je v ten okamžik aktuální, což je teďka upřímně šikana, kyberšikana a nějaký energy drinky a vapování.

M: jasně, a máte teda ve škole nějakou výuku tý sexuální výchovy?

UČITEL: není žádná výuka, je to součástí předmětu výchovy ke zdraví, ale učí se to – je to vždycky na tom učiteli, je to prostě, jestli to odučí nebo neodučí to já vám neřeknu, jestli se v tom někdo necítí, tak to jakoby ani neodučí, dneska je to poměrně volný všechno, tam máte nějaký výstupy, nějaký plán, ale když zrovna tohle prostě jako neodučíte, tak se asi tolik neděje. Já nevím, jak se v tom kolegové cítí v tomhle tématu, já s tím problém nemám, ale já to zrovna neučím a jako metodik prevence, tak opravdu jsem to zařazovala do přednášek na střední škola-učilišti a tam to byla jedna hodina ročně pro 3. ročníky.

M: a tam jste to vyučovala vy?

UČITEL: já, tam jsem to vyučovala více méně já, jinak jsem na tu střední školu, tady to nedělám, zvala pana Pospíšila z Acetu, jednu dobu se hodně jelo AIDS a vztahy, což bylo jako aby ty vztahy byly kvalitní a ochrana před pohlavními nemocemi a hlavně HIV. Teď zrovna dneska mi přišlo nabídka po 4 letech, znova aktualizuje hygienická služba, že devátáci projdou jednou hodinou přímo u nich tady tím, zase tímhle školením.

M: a jak teda vnímáte ten obsah a ty vyučované témata v sexuální výchově?

UČITEL: no vzhledem k tomu, že je neučím, tak vlastně nijak, to že to je nutný, že ty děti, tady je trošku jinej problém, tady není sexuální výchova úplně to nezbytně nutný, ale ty děti v podstatě od nějaký 3. třídy velmi rychle dostávají k pornografii, a to je ten problém, na kterej se třeba já budu zaměřovat až teďka přejdu tu kybershikanu, tak příští rok pojedou problematiku pornografie na síti, protože teď je to všechno nasměrovaný na ty sítě. Ty děti od 3. třídy přesně vědí, měli jsme případy, že si posílají pohlavní orgány ve 3., ve 2. třídě, jo takže chtěj to po sobě, fotěj se nahatý, takže já spíš je informuju o trestně-právní odpovědnosti, jo jakoby šíření pornografie dětský, jo, protože i když to pošleš ty, tak je tam nějakej dopad, není to v pořádku, není to správně.

M: ale zároveň to je i součástí tý sexuální výchovy i vlastně ta pornografie, taky to tam nějak spadá.

UČITEL: určitě, určitě, a to dělám teda já, ale dělám to teda opravdu okrajově, ale myslím si, že opravdu budeme ten přístup k tomu muset změnit, že to opravdu ten problém je, protože pokud o tom s nima nemluví rodiče, tak to dítě má pouze ten pohled tý pornografie.

M: a vidíte teda v tom nějaký smysl v tý sexuální výchově? Případně teda v čem?

UČITEL: no vidím v tom smysl, ale sexuální výchova nevím, co vy si pod tím přesně představujete, pro mě jsou důležitější, to, co já tam dodávám jako metodik prevence a to je právě jakoby důraz na kvalitní vztahy, jakože ne každej s každým a ne jak to vidíte na tom pornu, ale s vyzráním osobnosti, s dobrovolností, s nějakýma možnýma dopadama, těhotenství, ochrana, popřípadě sexuální nějaký nemoci.

M: a mohla byste to ještě trošku rozvíst, protože pro mě je důležitý, jak vy to vnímáte, protože na každý škole každej učitel to vnímá jinak, co to je ta sexuální výchova, tak to mi přijde na tom...

UČITEL: já bohužel jsem němčinář, takže já vam k tomu bohužel asi o mnoho víc neřeknu, musíte si kdyžtak najít někoho kdo učí 8., 9. třídy výchovu ke zdraví, protože tam je ten obsah, já to neučím, já jenom tam, kde je ten problém dodávám ty odborníky.

M: dobře, a chápu tedy správně, že ty materiály, který používáte jsou jenom v rámci tý výchovy ke zdraví?

UČITEL: a jako metodik prevence používáme materiály HIV a vztahy a pohlavně přenosné choroby.

M: a v těch vztazích tam se zaměřujete na co, jestli byste mi to nějak popsala?

UČITEL: to dělá kolega Pospíšil, takže já na nic, ale pokud si pamatuju, tak je to důraz na kvalitu vztahů a opravdu na dobrovolnost, za prvé na věkovou hranici, na dobrovolnost sexu, na kvalitu těch dvou jedinců, aby to nebylo o tom, každý s každým, ty mi nedáš tak mě nemáš ráda, že to tak nemusí prostě fungovat, prostě kvalita vztahů v tom sexuálně.

M: a z vašeho pohledu, měly by nějak ty metodiky a materiály odpovídat nějakému vašemu názoru, přesvědčení? Vybíráte, popřípadě vybírala byste i podle toho?

UČITEL: já si vybírám osvědčený přednášející, který ty materiály mají kvalitní, teďka mám **s institut**, který je zase vyloženě zaměřený na tu pornografii, což je zatím něco, co v mém případě na naší škole něco, co trošku ujždí vlak jo, a to je jako moje chyba, není to ničí chyba, ale já jsem na to prostě do teď neměla čas, ale teď to začínám vnímat jako častější problém, ne že by to byl nověj, ale je to moje vnímání jako.

M: a posuzujete nějak jakoby tu jejich vhodnost třeba? Těch metodik?

UČITEL: určitě, tam vždycky někdo z nás sedí a myslím si, že to, co tam mám nastavený já, tak je vhodný vzhledem k věku.

M: a řekla byste mi třeba podle čeho to vybíráte, jestli to sedí, nebo čím je to vhodný?

UČITEL: jako jaký mám kritéria? No, jak říkám, to co učí kolegové nevím a nevidím, to co tam posílám já jako metodik prevence dělají odborníci, takže podle odbornosti, kvality odborníků.

M: jasně, a ještě k těm studentům, jestli jste se setkala s nějakýma reakcema žáků nebo kolegů na to co bylo vyučovaný třeba v tý výchově ke zdraví ohledně tý sexuální výchovy?

UČITEL: ne, upřímně ne, nikdo se o tom nějak jako výrazně nebaví, víte co, učitelský sbory jsou více méně přestárly, takže to možná není téma, který by, určitě ne kolegyně na základce, rozebíraly. Já opravdu si ani neumím představit, jak to učeť. Možná se fakt spíš obraťte na někoho kdo to učí ve výchově ke zdraví, prostě já to nevím a na tý střední škole tam už to zas nikdo neřešil. Pro mě bylo důležitější, úprava těch vztahů, že by to mělo být na základě nějakýho vzájemnýho porozumění, ne každý s každým.

M: rozumím, a jak navazujete tu spolupráci s těma studentama, aby to třeba pro ně bylo nějaký bezpečný prostředí nebo, jestli víte, jak to myslím?

UČITEL: to úplně nevím, prostě objednáám přednášku, jsou samozřejmě informovaný rodiče, jsou informovaný děti o čem to bude, takže když by se v tom někdo necítil dobře, být tam nemusí, no a když jsem to učila třeba i já třeba na té střední škole, to bylo když jím třeba odpadla nějaká hodina, tak abych tam neseseděla zbůhdarma, tak spíš jim vyprávím ty příběhy, příklady, že jako ukazujeme obrázky, tam ani nemyslím, že by se v tom museli cítit dobře, že možná že na té střední škole, není to základka, ty třetáky trochu šokovat, tím jak vypadá třeba kapavka nebo prostě nějaká pohlavní nemoc prostě nebylo úplně od věci.

M: a ty příběhy, který jste vyprávěla, to jsou jako nějaký kazuistiky? Nebo jak si to můžu představit?

UČITEL: no převážně

M: jako z nějakých třeba pohlavně přenosných chorob nebo?

UČITEL: něco z nějakých materiálů, něco z osobních, ne mejh zkušeností, ale života, to co..., protože učím 35 let, takže jako řeším ledacos jako prostě.

M: a na to jste už trochu i odpověděla, ale jak se teda vypořádáváte s nějakým diskomfortem nebo studem těch studentů, jejich emocema s tím spojenýma?

UČITEL: tam žádněj, já žádněj stud, většinou jako tam je taková skupina, která se v tomhle cítí líp a ta se mnou v rámci té hodiny komunikuje, má nějaký dotazy, připomínky, vtípky na té střední škole. Víte co, ty děti jsou nesmírně poučený, takže nějakěj stud, stud jsem možná cítila já, v jejich věku, ale u nich, já nevím, 15 % dětí se stydí? 20? já bych neřekla, to je tak maximum, jo takovýty méně vyzrálý děti se v tom necítí dobře. Ale třeba v devítce jsou děti, ty šly o rok dýl, těm je skoro 17, co byste čekala jo. Třeba v děčkovy třídě, to jsou takový ještě méně inteligentní, tam je ta sexualita ještě třeba jako důležitá, jo.

M: a na to možná i navazuje, jak se vypořádáváte možná s nějakým vašim diskomfortem, jestli tam je?

UČITEL: u mě není, já jsem s tím v pohodě

M: a jsou tam třeba nějaký témata, který ve vás vyvolávaj třeba nějakěj vyhraněnější názor, nebo naopak který třeba nechcete moc se jim věnovat, nebo nechcete, aby se na ně moc ptali?

UČITEL: ne, já na to nemám, ne žádný problém vlastně nemám. Učitel by ale měl být vždycky nad věcí, tam to není o nějakým o mým osobním pocitu nebo názoru, ale o tom korektně informovat, takže můžu mít já názor na nějakou menšinu jo třeba, třeba jako příklad, protože ve směr jsem jako myslím téměř 100% tolerantní, ale jako učitel bych neměla prostě to nějak sdělovat. Já je mám informovat o nějakých faktech, případně varovat před nějakýma nástrahami. Tam to není o tom, co já si myslím nebo cítím, jo.

M: Ale vlastně, jak to říct, asi ty studenti to nemusí vědět, jak vy, jak vy na to máte názor, ale máte na nějaký témata, názor kterej jim jako neprezentujete, ale nějak například klasicky vyhraněnější, např. pro/proti potratům, tímhle směrem nějak mířím.

UČITEL: já jsem se o tomhle tom nikdy neučila, ani jsem se jako nikdy nebavila a ani žádný jako vyhraněný názory nemám. Myslím si, že prostě je to věc rozhodnutí každý z ženy na základě nějaký životní situace, ani jsem to nikdy neučila, upřímně potraty nikdy nebylo žádný moje téma.

M: jojo jasně, nemyslím konkrétně ty potraty, ale takový jako témata, co nějak víc v tý společnosti rezonují třeba.

UČITEL: helejte, jako děti na základce dneska vůbec nějaký témata, který rezonují ve společnosti, vůbec nezajímají, ty všichni čuměj do mobilu a sjížděj tiktok nebo prostě youtube nebo já nevím vlastně kde jsou, Instagram jo, dávají si tam smajlíky s našpulenou pusou a tam je potřeba chránit spíš před nějakým jako problémem sexuálního zneužívání, to je můj boj jako metodika, ale nevím jestli se mi to úplně jako daří, protože ty děti jsou hrozně jako z mého pohledu nemilované a oni hledají, oni potřebují ten obdiv na té síti jo a někoho obdivovat a sami být obdivované. To je můj větší problém, než nějaká sexuální výchova, protože si myslím, že oni toho viděli a vědí mnohdy víc než já, protože obzvlášť kluci jedou to porno od třetí třídy, je pravda, že jednou jsem se snažila, protože občas když jsem začínala, tak jsem našla v lavici při úklidu nějakýho playboye nebo nějaký porno časopis. Pak to zmizelo, protože to je všechno na síti a jednou jsem zkoušela, jak je lehký se k tomu dostat nebo těžký a je to velmi lehký, takže v podstatě ty děti v okamžiku, kdy začnou sexualitu vnímat, což je ta 3. třída, tak si prostě to porno pustěj.

M: a jak jste zmínila to sexuální zneužívání, tak tomu se věnujete taky skrz nějaký externí přednášky?

UČITEL: ano, ano, to je v tom bloku toho kyberprostoru

M: a řekla byste mi ještě něco k tomu, co je součástí té přednášky nebo...

UČITEL: je to vždycky blok, jo, kyberprostor, bezpeční v kyberprostoru, takže uvědom si kdo tam sedí, docela používáme i dokument V síti, viděla to větší část naší školy, od 7. třídy výš, jo takže nevíš, kdo tam sedí, neposílat nic, je to v tomhle duchu. Není to prostě vhodný věřit někomu, koho neznáš osobně, no.

M: a narážíte v tadyctý snaze o nějakou jako osvětu na překážky třeba ze strany rodičů, nebo ostatních pedagogů, nebo vedení třeba?

UČITEL: ne ne, rozhodně ne

M: ani ze strany rodičů nikdy nic?

UČITEL: ne, ne, trošku jsem váhala, protože opravdu na příští rok, jestli se mi teda povede, tak bych tam, já jsem váhala, jestli to dávat na tu základku, přestože vím, že oni všechno vědí, nejsem si jistá, jestli ta tematika toho porna už pak nepatří spíš do prváku na střední školy a učňáky, ale nebyla jsem si tím prostě jistá, je pravda, že jsem se bála trošku, ty reakce těch rodičů, že jsem si nebyla jistá no, že jsem to zatím tenhle rok nezařadila.

M: já u tohoto taky nikdy nevím, ale zase většině v 9. už je 15, takže tam zas může být už pozdě informovat.

UČITEL: my toho máme strašně moc, my letos jedeme každá třída má nějakých 5-6-7 jenom přednášek ohledně nějaký prevence, do toho mají nějaký výlety, exkurze a musí se taky připravovat na přijímačky, takže já tam víc, kolegům pak taky odpadá hodina, takže tam seděj zadarmo, což je taky třeba nepříjemný, takže já tam jako víc a víc, pokud tam nemám jako zakázku, že by tam byl vyloženě problém, tak to prostě jsem zatím nezařadila, ale vím že jako by to asi bylo dobrý.

M: jasně, ještě jsem se chtěla zeptat, jestli jste se setkala s nějakýma překážkama, co se týče nějakých náboženských nebo kulturních minorit nebo žáků LGBT nebo tady ta nějaká specifika?

UČITEL: překvapivě ne jako, možná vlastně jednou, minulej rok nám dělala přednášku „Bud' me kamarádi“ nebo něco takovýho, paní, o který si potom, jmenovalo se to etické dílny, a pak si o ní nějaká matka vygooglila, že je součástí nějaký církve, takže jsme museli obhajovat to, proč zrovna ona, no bylo to proto, že to bylo zadarmo upřímně, a protože jsou na ní kolegyně zvyklý a maj pocit, že je to jako kvalitní. Ale tam nic ohledně církvi rozhodně nepadlo, vždycky

u toho sedí vyučující, aby hodnotil a kontroloval ten obsah té přednášky někoho zvenčí. Takže tam nepadlo opravdu nic, tohle bylo asi jako jediný, kdy ta matka se odkazovala, že si nepřeje, aby někdo, kdo je v nějaké církvi prostě přednášel dětem cokoli, to bylo asi jediný. A co se týká dětí, ty děti jsou nesmírně jako, třeba jsou na sebe jedovatý jako v nějakých ohledech, ale zároveň jsou tolerantní. Je to vždycky o tom, jak tu třídu vedete, ale jinak, že by někdo něco řešil, máme tam gaye a prostě se kamarádí s holkama, řešili jsme jenom ten okamžik, kdy se zamiloval do jinýho kluka, který gay nebyl a vyhrožoval mu a podbízel se mu úplně jako nevhodným způsobem, protože ten gay je rom a používal jako „když mě nebudeš milovat, tak já tě zabiju“, takže jsme to museli jakoby řešit, ale jinak to všichni o něm věděli, tam on měl tu partu holek, kde o byl v podstatě jako miláček, já opravdu mezi těma dětma, když se postavíte normálně, tak to jako normalitu berou a berou to prostě, když z toho jako neděláte drámo, tak jako se s tím vypořádají. Že by nepadli vůči němu nějaký vtípky, to je klidně možný, ale to je ale prostě součást nějakýho lidskýho bytí, že ty seš prostě trochu jinej, tak asi si to trochu užiješ, ale to jako já nemám ráda, když se třeba obhajují jako jenom rasismus jenom jako barva kůže, protože ty děti když budete černej budou vám říkat „černocho, nebo černá hubo“, když budete tlustej „tlusťochu“ nebo když budete mít velký uši tak „ušoune“, tak prostě ty děti jakoukoliv jinakost, a tam to není zaměřený jako, jo že hodně se mluvilo jeden čas o rasismu, tak takhle si myslím, že by to ty děti braly, tam je prostě každá jinakost prostě jako zdroj zábavy.

M: jasně, tak ještě poslední dvě otázky. Tak ještě jsem se chtěla zeptat, jestli u vás třeba došlo k nějakým změnám postojů, hodnot, ohledně sexuální výchovy během času? V průběhu těch let.

UČITEL: noo, určitě jo, protože když učíte 30 let, tak to je to co říkám, oni ty mladý lidi se vesměs neměňej, ten sex je zajímavá, ale teď je to jakoby všechno rychlejší, oni dozrávají jako dřív a je to vlivem těch sociálních sítí, takže já asi už u mě toho už moc nezměním ani neservu, protože prostě jsem stará a v podstatě 100% tolerantní, ale spíš je pro mě překvapující, jak ty děti se hrozně rychle dostávají k naprosto nevhodnému obsahu, ať je to televize, ať je to hlavně ten internet jo, to je katastrofa, oni prostě znaj všechny úchylinky, oni uměj pojmenovat, nebo prostě viděj věci, který by nezralej člověk podle mě vidět vůbec neměl, takže můj úhel pohledu je, spíš se změnil v tom, možná je to zděšení v tom, jak jednoduše a rychle se děti k tomu nevhodnému obsahu dostávají a jak často třeba, protože..

M: a vnímáte teda i nějakou změnu těch rizik taky? Co se týče té sexuální výchovy?

UČITEL: to ani upřímně ne, já si myslím, že ty dopady, možná že teď, když se třeba víc mluví o tom, že bude zákon, že se teda opravdu bude muset říct ano souhlasím, jo, že na tý střední škole to možná budou víc vnímat jo, ale ta základka ta vůbec, jako ty děti to neřešej.

M: a z vašeho pohledu, právě jak jste zmínila, že bude ta změna toho zákona, tak to vnímáte jako kladně, nebo máte na to nějaký názor?

UČITEL: určitě, já kladně prostě, já třeba jsem dost akční a taková rázná jako, takže já si své hranice udělám, ale jsou potom lidi, který jsou opravdu poddajný a myslím si, že je v pořádku, že by to mělo být na základě vysloveného souhlasu, i když je to možná jako trošku divný jo, ale jako, že mlčení není souhlas teda.

M: a myslíte, že je to i vhodný téma pro výuku těch dětí?

UČITEL: zatím jsem to s nikým nikdy neprobírala, jak říkám, je to základka, oni jsou, to jsou takový jako jelita ještě no... oni všechno vidí, všechno viděli, ale tam já vnímám, pro mě je největší jako problém jsou ty holčičky na síti, aby se opravdu jako nestaly a vím, že se to stalo, ale že do školy se to často ani nedostane, že si to pak řeší ty rodiče, že opravdu je jako oslovujou nebo jim posílají nevhodný obsah jako pánové, takže to je prostě to, co se za 30 let úplně změnilo to ježíšmarjá, jo od porno časopisů pod lavicí k cílajícímu nebezpečí v podstatě za každým rohem, protože těch úchylek jakoby asi i přibývá nebo jsou víc viditelný, já nevím jo. Mluví se víc o změnách pohlaví, o pohlaví, nevím ty děti to se mnou zas tak jako úplně neprobíraj, já tam jako ty přednášky dávám tak, jak cítím, nebo jak je nějaká poptávka, ale upřímně ta poptávka vlastně ani není jo jako, je to spíš můj pocit z toho, že by to bylo dobrý jo to tam dát, protože vím, že od 3. třídy tam to porno sjížděj.

M: a poslední otázka teda už, jakým směrem byste si přála, aby se ta sexuální výchova na školách vyvíjela nebo jak by se k ní mělo přistupovat?

UČITEL: moderně určitě, otevřeně a moderně, jo já fakt možná vás jako zklamam, protože já netuším, jak to jako kolegyně učí, já si to vlastně ani neumím představit, ale když jsem to učila já, tak vždycky otevřeně, moderně, prostě pojďme od mala pojmenovat, že není, že penis je penis a tak dál, jako pojďme si to pojmenovat, pojďme si říct od tý 2., 3. třídy jakože teda jako je nějaký pohlavní styk, protože když viděj porno, tak jako je potřeba, jo tam určitě zdůrazňovat tu normalitu, protože porno není norma.

M: a moderně z vašeho pohledu, co si o tom můžu představit jenom?

UČITEL: kvalitní materiály, otevřeně

M: nějaký jako myslíte třeba aktuální informace?

UČITEL: určitě no, to co je prostě... a i informovat o následcích, což jsou pohlavní choroby třeba, což je třeba věková hranice, prostě říct jim to, není jí 15 je to malér, víš určitě že jí je 15? ona ti říká, že 17, měla jsem ve škole třeba obrácený případ na té střední škole, že klukovi bylo sotva 15, někam šel, řekl, že je mu 18, nějaká 20 ho sbalila a jeho matka jí pak tahala po soudech žejo, protože klukovi ještě nebylo 15, jo takže, oni to zkoušej, některý je to hrozně individuální, my tam máme třeba osmičky, devítky děti, který hrozně pomalinku dozrávají, který opravdu, tam je i opravdu možná těch 20% toho studu protože k tomu prostě nedozráli, ale evidentně zase vidím děti, který od osmé třídy mají jako nějaký pohlavní styk jo, možná že informovat ty děti, ale informovat i rodiče, i když zase rodiče jsou někdy tolerantní, stává se mi někdy, že ty děti o 8., 9., třídy spolu nechají normálně nocovat, takže tam je to vždycky víte co, škola má vzdělávat, ale vychovávat by měla ta rodina hlavně, a tam si úplně nemyslím, že dneska se děje. Dneska je to, jak chce to dítě, tam nejsou žádné hranice, já nevím, jestli jsem moc pruderní, když si myslím, že v 9. třídě by spolu spát ještě neměli, jako v pokoji, legálně vedle maminky, nevím, zdá se mi to třeba brzo, ale nevím, to je úhel pohledu vždycky.

M: tak to je takhle asi vše, jestli možná vy máte nějaký otázky?

UČITEL: nemám žádný, já vím že v tom mám trošku mezeru jako metodik prevence, ale jak říkám, řešíme kyberšikanu, vapování.

M: já vím, že je toho hodně, že je to těžký to obsáhnout...

UČITEL: já to tam zatím nejsem schopná nacpat a zároveň se bojím i možná reakce rodičů, jako proč porno na základní škole, asi to byl i důvod proč jsem od toho vlastně odstoupila letos, přestože vím, že ty děti prostě sjíždějí kde co, dřív se o to zajímaly od 4. třídy, teď už je to 3., konec 2. možná

M: hm hm, to je hodně brzo.

UČITEL: já fakt nevím, zkuste možná ty kolegy, co to fakt učí.

M: hm, tam je to těžký, protože najít někoho kdo to učí, moc není

UČITEL: já si to právě myslím, že když ta kolegyně to bude chtít přeskočit, tak dneska jí vlastně nic nenutí to odučit, já jsem se jich vlastně ani nikdy neptala, jestli to učí vlastně, protože v té škole je takovej masakr, že jako tohle mě vlastně ani nikdy nenapadlo.

M: jo jo, proto na to vlastně i píšu tu diplomku, ale zároveň je těžký sehnat respondenty, který s tím mají nějakou větší zkušenost, protože zatím vlastně skoro nikdo nemá, takže..

UČITEL: jako ty děti vlastně od toho prváku, druháku, když tu možnost mají a jsou takový voraženější, tak prostě sexuálně žijou, to prostě tak je. Ale taky je tam zas hodně dětí s nízkým sebevědomím, který si toho partnera zas hledají obtížně, já se více zaměřuju jako na ty vztahy, takže ten sex je už jako bonus z toho celého. Chodí různě děti, který jsou jako jiný orientace žejo, tam je opravdu, to je tak široký pole a vybalancovat to a podpořit ty děti. Já nevím, ani vlastně nemám představu, jak by se to vlastně mělo učit. Pro mě vlastně v té výchově ke zdraví, 8. třída, 7.-8. jako informativní záležitost a zároveň se to učí i v přírodopise, po stránce biologie, takže, tady se hodně volá po tom, aby byla jako větší prostupnost těch předmětů, jakože když třeba 1. hodinu odučím v přírodopisu, jak to vypadá jako po stránce biologie, tak na to navázat, jak to vypadá po stránce vztahů, ale to bohužel, ministerstvo jako furt chce, ale myslím, že to nikde nefunguje.

M: myslím, že ty aktuální studie teď jako zdůrazňují tu pozitivní stránku sexuality, nejen to „strašení“, ale nějak pozitivně to formulovat samozřejmě i s informováním o nějakých rizicích, ale právě z pohledu toho souhlasu, jak to udělat, aby to bylo v pořádku pro všechny a tak...

UČITEL: Jo, a to si myslím, že takhle děláme skrze ty přednášky, ale tam když jste se ptala na to, jak to učím já, vyloženě ty třetáky, tak kvalitní vtahy, hodnotný vztahy, vyzrálost, pozor na to když jdeš někam na diskotéku, protože z toho může být toto a toto, prostě dopad toho, že si to nerozmyslíš. To si myslím, že u těch kluků bylo důležitý, já teda učila převážně kluky (na té SŠ), ale tam už neučím, učím na základce, takže tady jim to jako nevykládám, protože jsem němčinář, tam se nám to nějak nevejde. Kdyby se mě na to zeptali, tak jsem poměrně jako otevřená, jako ale, musím říct, že na jedný přednášce mě jako překvapilo, to je tak 15 let, tak jsem je informovala, že je dobré si vzít prezervativ a jeden kluk se mě zeptal, a co vy paní učitelko, vy ho používáte, tak to mě překvapilo trošku, že ty děti jsou dneska hrozně otevřený. Hlavně všechno hodnotí, a je taky každé hodnotí, takže vlastně to není nic divnýho, prostě dneska se furt něco hodnotí, možná úplně zbytečně, místo, aby se třeba oceňovalo tak se furt hodnotí, tak je to ve vztazích a ve všem, co mi to přinese a tak. Takže jo, ty vztahy jsou důležitý přelejt do pozitivna, ale zároveň informovat, že musím mít nějakou odpovědnost za to co dělám, to se mi zdá důležitý a nechci říkat, že to je strašení, prostě pro mě je to nástin toho, co se může stát, když to nedomyšlíš.

Rozhovor 4- Dana

M: je to pro vás teda v pohodě, to nahrávání? Já to potom smažu a bude to anonymní, takže tam nebude nic z vašeho hlasu, jen to bude přepsané do nějakých příloh té diplomky ten rozhovor.

UČITEL: jasně, nevadí

M: ještě v rámci nějakýho informovanýho souhlasu vám musím říct, že můžete si to rozmyslet, že nechcete abych používala ty data, můžete si to kdykoliv rozmyslet. Týká se to tedy sexuální výchovy, zaměřuju se na metodiky prevence, protože je to nějaký téma v rámci té prevence na školách.

UČITEL: dobře.

M: máte možná vy ještě nějaký otázky?

UČITEL: mě akorát napadlo, že jsem si měla vzít svůj deníček metodika prevence, co si píšu, že kdybyste se ptala na nějaký názvy organizací, se kterými spolupracujeme, tak já si to asi nebudu pamatovat úplně z paměti. Tak bych vám to musela pak poslat.

M: dobře, tak uvidíme, děkuju moc. Tak klidně když nebudete chtít, na něco odpovídat, tak řekněte. První teda k nějakým osobním zkušenostem, jakou máte zkušenost s výukou sexuální výchovy?

UČITEL: no, že bych já jako vyučovala sexuální výchovu, prevenci v nějakých třídách, to jsem nikdy nedělala, jako preventista, jsem teda zaměřená na první stupeň, jsem preventista prvního stupně a spíš tohle téma otevíráme na druhém stupni, tam je to větší téma. Ale samozřejmě jako učitelka třídění, učím ve 4. třídě, tam se lehce dotýkáme stavba člověka, vývoj člověk, tam to s tím trošku souvisí a teď v pátém ročníku máme téma člověk a je tam přímo jako pohlavní soustava, rozmnožování, vývoj člověka a trošičku i ta prevence, neboť to přechází do té sexuální výchovy během té hodiny v rámci té přírodovědy.

M: jaký je teda ten obsah a ty témata v rámci toho, co jste zmínila.

UČITEL: je tam ten obsah v rámci toho rozhovoru nebo otázek anonymních s těmi dětmi, na téma spíš, co by je zajímalo, spíš je to v té pětce jako volně, udělané volně, co je zajímavá nebo v jakých oblastech mají ty dotazy. Loni jsme měli sexuální výchovu, měli jsme problém v jedné třídě, v pátých ročnících, že se tam děti oslovovaly nevhodně, ukazovali si tam oplzlé znaky a dopadlo to tak, že jsme vlastně v té jedné třídě museli zasáhnout víc a měli tam vyloženě cílenou sexuální výchovu s tou, od organizace, tady nevím právě přesně název, ale paní Blažková, my

už s ní dlouho spolupracujeme a ta tam měla, nějaké téma „Adam a žena, nejsme stejní“, takovej jako rozhovor, že vývoj člověka muže a ženy a takhle se to asi točí i u té výuky ve škole, kolem toho tématu člověk. Takže rozdíl pohlaví muže a ženy, vývoj, no a potom tedy nějaké otázky co se týkají ochrany zdraví při sexu a tyhle hygienické věci, hygiena...

M: a to tam už otvírala v té páté třídě?

UČITEL: v té páté třídě a ten program se jmenoval „Adam a žena, aneb nejsme stejní“, a bylo to zaměřené právě na ty pátáky, na to období, kdy se mění, že ty kluci vypadaj trošku jinak než ty holky, myslí trochu jinak než ty holky, už je tam trošku jinej ten vztah mezi nima. Trošičku tam i paní Blažková zabředla i do toho, jak se k sobě vzájemně chovat, muž žena, co je vhodné a nevhodný v tom chování.

M: a vzpomněla byste si na něco třeba konkrétně, co třeba tam takhle zmiňovala?

UČITEL: Myslím si jako, že nevím, já jsem teda na týchle přednášce nebyla, protože jsem zrovna nebyla třídní v téhle ročnících, byla jsem ve čtyřce, ale zařizovala jsem to jako preventista, že bych se tam šla podívat, to jsem nebyla, ale myslím si, že se tam zaměřovala na to, chování muž a žena, kdy muž nebo jak bych to řekla, co je ve společnosti vhodné chování k ženě a opačně, co třeba, jak se ptát, jak se oslovovat, ale opravdu nevím konkrétně, jak to probíhalo, bylo to formou nějaký diskuze, formou i rozdělení dětí na holky a kluky zvlášť. Hodně podobný program, co se týká jako už nějakýho hygienickýho, hygiena, máme ještě program tady od té paní Blažkové v 6. ročníku a tam je to taky zaměřené na tady ty otázky, ale ne tolik už ty výchovný, jak se k sobě chovat a jak se oslovovat, jak ten muž a žena se vyvíjí, ale už na otázky nějaký hygieny, už vyloženě ochrany a tak.

M: a takže pro ty vyšší ročníky taky zvete externě tenhle program tý paní?

UČITEL: ano, kromě toho, co mají v přírodovědě, v přírodovědě taky mají nějaký výstupy v téhle oblasti, ale je tam tady ten program taky. A ještě bych jinak zmínila, že během toho roku během toho prvního stupně tam máme takový program, který se jmenuje „Jak se chránit“ nebo „Jak se umět chránit“ a tam se s dětmi bavíme jako co jsou to jako jaké dotyky jsou vhodné, jaké dotyky od cizích nebo i od vlastních jsou nevhodné nebo co je úplně intimní zóna, co není intimní zóna, kde by se člověk měl nechat třeba sáhnout od strejdy, tety a kde ne, kde se to nehodí, aby ty děti měly takovou nějakou představu, co už je obtěžování nějaký sexuální, kde hledat nějakou tu pomoc.

M: takže jako nějaká prevence zneužívání?

UČITEL: tak, ano, takovej jako trošičku nástin zneužívání

M: a to je teda na tom prvním stupni?

UČITEL: to je na tom prvním stupni, a to je spíš takovou formou, jako když se setkám s neznámým člověkem, tak, že může vypadat hezky, hodnej a nemusí být hodný, takovýto nebrání si bonbónu od cizích lidí, nenechat se nikam zatahnout, nenosit klíče na krku, takovýto osobní bezpečí a do toho teda zařazujeme i tady to, dotyky, vhodné a nevhodné dotyky a tak, malinko se to toho dotkne.

M: dobře, děkuju moc, tak možná se můžeme přesunout, jestli vidíte nějakou smysluplnost v tý sexuální výchově a v čem?

UČITEL: myslíte jako konkrétně na tý naší škole nebo jako obecně?

M: jo klidně na škole ale taky jako osobně pro vás třeba

UČITEL: já jsem zastávce toho, že by děti tohle měly vědět a měly by být odmala přiměřeně připravovaný na sex a sexuální chování a tak, na tadyty věci. Moje mamka taky byla pedagog a učila tehdy žejo občanku, výchovu ke zdraví později po revoluci a měli tam v tom 9. ročníku sexuální výchovu, takže vím, že se tomu hodně věnovala, že tam měli ty témata venerické nemoci a ochrana před početím a vůbec jako péče o dítě a tak dále, takže si myslím, že obecně v téhle oblasti je to pořád podobný v těch předmětech a myslím si, že to je dobře, že to ty děti vědí, že jsou s tím seznámeni.

M: hm, a nějak, jak jste říkala, konkrétně ve škole, jak jste se ptala, jestli je to pro vás smysluplný i konkrétně na vaší škole, tam taky vidíte nějakou smysluplnost?

UČITEL: takhle, já jako nevidím přímo, jak je to na tom druhém stupni, ale myslím si, jak znám ty kolegyně, že jsou takové poctivé, že to tam mají dobře nějak nastaveně, v těch předmětech právě výchova ke zdraví a přírodovědě jako takové, s tím že tam teda dodáváme nějaký tadyty externí pracovníky v tý šestce, možná v tý devítce ještě kolegyně preventistka, máme dvě odlišný budovy, takže jsme dvě na to, že ta tam ještě v devítce dává něco z téhle oblasti, takže si myslím, že tam to mají dobře zajištěné. Na tom prvním stupni to hodně závisí na tom učiteli, který je tím třídním a říkám, my tam jako přímo na tohle téma program nemáme, měli jsme ho loni, protože tam vyvstaly problémy, tak jsme ho tam zařadili, ale jinak ho tam pravidelně nemáme, ale jinak spolupracujeme i s linkou bezpečí, měli jsme tady asi 3 roky za sebou pracovníky linky bezpečí a hodně to téma taky otvírali, ne samozřejmě v takovýhle jako šíři,

jak by mělo být, ale trochu se na to taky narazilo, že ty děti to můžou řešit v té lince bezpečí, jaká ta témata tam ty děti otvírají a tak.

M: jasně, a máte takhle nějaký i třeba pozitivní zkušenosti nebo pozitivní zpětnou vazbu z té sexuální výchovy?

UČITEL: jakože by děti přišly a nějak se mi svěřovaly, to moc ne, nebo že by nějak přišly a řekly že jsme je k něčemu připravili to ne, to bych asi lhala nebo tak. Svoje zkušenosti z těch hodin, kdy to dělám já, takovou formou kdy se normálně bavíme o tom, jak je ten vývoj muž žena, jaký mají pohlavní orgány, jak se správně nazývají ty pohlavní orgány, co je teda moje intimní zóna a jak se k sobě nějak chovat, tak to dělám prostě nějak takhle, že se bavím s nima normálně, nedělám z toho žádnou vědu, chovám se jako kdyby to byla normální věc a potom jim dávám takovou jako hodinu, kdy můžou na lístečky napsat dotazy, co by je zajímalo, co třeba nechápou nebo co je trápí, i vlastně si na to odpovídáme, co vím tak jako odpovím, někdy i použiju nějaký video, třeba z ČT EDU, mi přijdou ty videa celkem přiměřený věku, když se člověk na to zaměří vybere, takže takhle to dělám já no.

M: a právě jaký teda ty materiály používáte k té výuce, vy jste teď zmínila to ČT edu a ještě asi nějaký učebnice toho předmětu předpokládám?

UČITEL: ano učebnice předmětů, to máme Novou školu myslím, nebo čerpám z nějakých tady těch materiálů, ČT EDU videa, přiměřeně dětem, tam jsou i pracovní listy, který se k tomu dají vytisknout, tam se dá pracovat s tím videem i s pracovními listy, ale říkám, je to jednou za pět let, nebo dvakrát za pět let, kdy se člověk tadytoho tématu dotkne v těch výstupech.

M: jasně a odpovídají ty materiály nějakému vašemu názoru, vašim přesvědčením, ty, co vybíráte?

UČITEL: no jakože, tam určitě dám to svoje přesvědčení trochu v tom výběru, nejsem takový ten zastánce, že by člověk jim, už takhle malým dětem by říkal, že můžou mít jako, jak bych to řekla, takový ty moderní názory dnešní, že máme X citění se, pohlaví, nebo tak, to vůbec o tom nemluví nějaký takovýhle věci. Samozřejmě občas narazíme na nějakou homof..., nebo homosexuální názory, tak to prostě říkám, tak jak to je.

M: a jak se tam toho nějak dotýkáte?

UČITEL: k tady těm věcem se možná dostáváme hodně přes ty otázky těch dětí, protože je tohleto zajímavá žejo, takže ty otázky, který mi můžou položit, tak tam bych řekla, že se nejvíc

zeptají na takovéhle věci, které by se normálně styděli řešit, jako je homosexualita, ochrana před otěhotněním, ještě třeba nějaký jiný věci trošku, než jim řeknu v té hodině.

M: a jsou právě v té sexuální výchově nějaký oblasti nebo témata, který ve vás vyvolávají víc emocí nebo máte na ně nějaký vyhraněnější názor třeba?

UČITEL: no, vyhraněnější názor asi na tu, na takovýto dneska až sexuální harašení, kdy prostě, podle mě, se některý věci v tomhle tom směru až přehání, si myslím já, takže si myslím, že ten selský rozum by měl pořád fungovat i v týchle oblasti. Některým věcem už prostě nerozumím, co se týká názorů na cítění muž, žena, ono, ani se o to nějak nezajímám musím říct, takže v týchle oblasti jsem jako trošku, bych řekla, třeba byste řekli vy mladý, zaostalá, ale prostě na prvním stupni se s nima o tom nebavím, nebo neotevírám tohle téma, nějakého toho cítění se jinak než muž, žena jo, kdyby se na to zeptali, tak bych je asi odkázala na tu linku bezpečí nebo na nějaké knížky nebo něco takového, neuměla bych jim na to asi něco moc říct. Řekla bych, že prostě jsou lidé, kteří se tak cítí, a že by to asi měli konzultovat dál s nějakým odborníkem, aby prostě měli reálný představy o tom, co to je nebo... Abych třeba neudělala víc škody než užítku já.

M: dobře, děkuju moc a jakým způsobem pak případně vybíráte ty externí programy, jestli nějakým způsobem posuzujete, jestli je to vhodný obsah třeba?

UČITEL: no, musím vám říct, že je to těžký, protože člověk, dokud to nevidí, dokud to nezažije, tak tam říct můžou cokoliv, ale máme už dlouholeté zkušenosti tady s tou paní, tady s tou organizací, s tou paní Blažkovou a jako jezdí sem už hodně let, řekla bych třeba už 10 let, že s ní spolupracujeme naše škola a jsme s ní spokojený, co se týče 2. stupně, takže tam ona pracuje už 10 let, my jsme ji minulý rok využili poprvé, co se týče toho 1. stupně a tam spíš dávám na ty názory ty kolegyně, která jí má, která jí objednáva, která jí zná a se kterou spolupracuje už hodně dlouho.

M: a když se zaměříme na ty studenty, osvědčily se vám nějaký přístupy k těm studentům, co je třeba efektivní pro tu výuku sexuální výchovy?

UČITEL: no, asi jako docela dobře efektivní je nějaká diskuze mezi nima vzájemně, kdy si trošičku můžou osahat nějaký svoje první názory tady k tomu tématu, jako otevření toho tématu a potom bych řekla asi i možná nějaký ty videa nebo pracovní listy, který si vyhledáváme v té práci, nevím nic mě teď nenapadá.

M: a jak třeba vy s nima navazujete tu spolupráci pro tu výuku, aby třeba s váma třeba v tom tématu nějak spolupracovali?

UČITEL: já ani nějak moc nemusím navazovat, protože já je mám od 1. třídy a vedu si je od 1. třídy až do té pětky, takže tak, jak máme ten vztah nastavený, tak oni pak i fungují během sexuální výchovy. Je pravda, že se občas stanou věci typu, že kluci jsou v pubertě, začínají být vysmátý, všechno je rozesměje, na všechno reagují, takže tam člověk prostě musí zachovat chladnou hlavu, tvářit se jako dospělý, který to nevidí jako nějaké..., neřvat na ně, ať toho nechají, ať se chovají dospěle, mluvit na ně jako otevřeně jako na dospělý, dospělejší lidi aby to tak brali, že je to prostě normální, že to do života patří. Ale ten vztah, který navazujeme je jako dlouhodobý, asi bych nechtěla jako učit sexuální výchovu, že bych přišla do jiné třídy a rovnou tam začla tohle dělat, když mě neznají. Ta moje třída mě zná, ví, jak se chovám, ví jaký mám názory, že za mnou můžou přijít s čímkoliv, takže i se pak třeba takhle otevrou. Ale i se pak stávají věci, že když kluk viděl poprvé nahou ženu, nahýho muže, tak ve čtyřce tehdy, tak spadnul ze židle, jak se smál, nemohl rozdýchat, že vidí nahatou ženu s prsama, ta, že legrace tam jsou. Hodně záleží na té rodině, jak to bere, jak je jejich rodina k tomu vede.

M: a myslíte, že i pro ně je komfortnější, jak se s vámi znají už dýl takhle?

UČITEL: určitě, určitě, ale zas takhle, myslím si, že když pak přijde ten externista v té šestce, a třeba se už s nima baví hlouběji na tohle téma, třeba že je to taky jiný, že je to taky k něčemu dobré, že to dává další rozměr a možnosti. Že ty děti, že ten člověk odejde. Tady ta paní Blažková opravdu s nima naváže docela takový přátelský vztah a baví se s nima, jakoby to byla běžná věc a potom oni vědí, že ona odejde, že co si řekli, zůstane mezi nima, že nemusí mít, že by se to někde... jako bezpečí, že ten člověk je odborník, že odejde a, že se to nemusí nikde rozmazávat, jestli mi rozumíte. A myslím si, že na tom druhém stupni je to i dobře, že je tam ta sexuální výchova s těmi externími pracovníky, že děti mohou to vidět zase trošku z jiné stránky. Ale na prvním stupni, kde pracuju já, si myslím, že ta důvěra je hodně důležitá, že už se známe.

M: vy už jste na to trošku odpověděla, ale jaký jsou na to reakce žáků, případně kolegů, rodičů?

UČITEL: tak nikdy jsem jako já osobně neměla problém s rodiči, že by třeba řekli, že se jim to nelíbí, že je to nevhodný, nebo takové ty negativní věci, nikdy jsem ani jako se nesnažila zajíždět do nějakých jako extr..., prostě dávám to dětem přiměřeně věku, to znamená, že nikdy jsem neměla nějaký ohlas negativní, že by se rodičům nelíbilo, že už jim říkám tohle a tohle a, že by třeba ty děti byly úplně překvapené, že včelička neopiluje květ jako že nosí děti čáp. Takže nějak přiměřeně je na to člověk chystá, takže jsem od rodičů nikdy jako neměla, ani na škole, že by to nějaký rodič zakázal nebo by si to nepřál, taky nikdy nikdo nebyl, že by řekl, že tam moje dítě nepůjde. Pravda je, že tehdy to dítě v té pětce, protože se tady všichni známe na

malým měště, tak říkaly, že to bylo jako hodně otevřený, a já říkám no bylo no. Ale spíš se ty rodiče divili, než že by proti tomu nějak šli, nebo nějak se stavěli. A děti, na těch je hodně vidět, jak ty rodiče s nima doma o tom komunikují, jaký tam mají nastavený ten vztah, když pak třeba to dítě nikdy nevidí nahýho člověka, mámu tátu, tak když tam pak pověším nějaký obrázek tohoto typu, tak spadne ze židle, nemůže se udržet, někdo třeba, pro někoho je to hodně, děti, který mají hodně problém s takovou tou osobní stydlivostí, že se i třeba styděli svlíkat na plavání, že jsou i děti dneska který se bojí chodit na záchod před ostatními, že je člověk musí pouštět o hodinu, aby tam byly samy, jsou už i takovýhle děti, tak ty pak mají problém vůbec se vyjádřit, dívat, ale nikdy je nenuťím, nikdy to nezkouším před ostatními, prostě to беру spíš jako takovou informační hodinu, nedělám, že by se musely vyjádřit, když vidím, že jim to dělá ..., když na to nejsou zvyklý, vyslovovat ty věci a tak prostě, nechávám to ještě na tom prvním stupni na té intuici, kam až může člověk dojít a kam už ne, a ty děti opravdu reagují tak, jak jsou zvyklý z domova. Když je tam tabu nahota, tak ty děti třeba o tom moc nevědí, i koukají vyvalenýma očima, že co to je.

M: a když jste zmiňovala ty rodiče, narazila jste třeba na nějaký překážky ze strany ostatních pedagogů nebo vedení, že třeba to nějak kritizovali nebo tak?

UČITEL: ani ne, to ne

M: dobře, a jak se vypořádáváte s nějakým vaším diskomfortem případným, s nějakým jako studem, nebo jestli jsou nějaký témata, který vám nejsou moc příjemný, nebo na který nechcete, aby se ty žáci ptali?

UČITEL: tak, na tom prvním stupni je to asi hodně jiný, tady ta sexuální výchova bych řekla, že by se vám hodil spíš rozhovor s tou mojí kolegyní z toho druhého stupně. Na tom prvním stupni prostě, co já mám tu strategii, snažit se chovat přirozeně, normálně jako kdybych učila jinou látku a opakovat jim, že je to teda normální věc a tak se chovat. No a já s tím nemám asi problém jako člověk, takže se snažím odpovídat, tak jak se zeptají, tak odpovědět pravdivě. Ale když vidím, že je to otázka, která třeba úplně není vhodná, tak odpovědět třeba ne úplně do detailu.

M: a co by byla taková třeba jako, příklad takový otázky?

UČITEL: třeba jsem měla otázku, od jednoho kluka v pětce, tak se ptal, jak je to možné, že se jako chlapec do dívky nevymočí, při sexu, když je to vlastně stejnej orgán, tak jsem jako zachovala chladnou tvář, říkám jasně, no je to tak, protože příroda to zajistila tím a tím,

ztopoření, že se tam uzavře ta močová trubice, prostě jsem mu odpověděla to, co jsem věděla, a říkám, kdyby tě to zajímalo ještě nějak dál můžu ti najít ještě nějaký odkazy a on byl spokojenej, že je to zajištěný přírodou. Takže člověk se někdy tak zarazí, nadechne, vydejechá to, řekne si tak co tomu řeknu, aby to bylo nějak přiměřený.

M: a na to i navazuje, jak se vypořádáváte s nějakýma jejich emocema, studem?

UČITEL: někdy člověk třeba musí i tu hodinu oddálit, jednou se mi stalo právě, jak ten klučina zareagoval, že úplně spadl z té židle a začal se hrozně smát, prostě dělat takový úplně šaškárny. Taky lezla na něj puberta, tak jsem prostě sundala ty obrázky a říkám „takže prostě dneska to nevyšlo, bavít se o tom nebudeme, vezmeme si něco jinýho, budem se bavít na jiný téma a příští hodinu to zkusíme ještě jednou, jestli budete prostě schopný, vyzrálý na to, abyste to vzali, abyste to přijali, abychom si o tom mohli popovídat. No a přišla jsem příště, pověsila jsem obrázky a byl klid a ticho, a tím, že na to nedostali odpovědi hned první hodinu, protože oni se na to samozřejmě těší, oni vědí, kde je ta stránka, kdy to přijde a kdy to bude, tak už byl klid a pohoda, protože takovým tím pedagogickým taktem, to člověk musí vybalancovat.

M: jasně, je to složitý

UČITEL: je to složitý a prostě musíte zareagovat na tu situaci, která nastala teď a tady.

M: poslední ještě k těm překážkám, jak se vypořádáváte s překážkami ohledně výuky žáků z nějakých náboženských, kulturních minorit, nebo právě LGBT tematika?

UČITEL: ještě jsem nezažila, opravdu, nezažila nic takovýho, 25 let učím, a ještě jsem nezažila, jo trošku náboženství že, to spíš bylo ve smyslu stvoření světa, když jsme se bavili o stvoření světa, o vesmíru, tak děti přišly, byly z věřící katolické rodiny, že bůh stvořil svět za 7 dní, tak jsme se o tom pobavili, ale jinak jsem to ještě nezažila, neměla jsem ani dítě z nějakýho homosexuálního páru nebo něco takovýho. Jak říkám na prvním stupni je to takový rozvolněný, tady ta sexuální výchova mezi ty roky, nějak přiměřeně tomu věku, kdy narážíte někde v čítance na různé věci na který reagujete.

M: dobře, poslední už podtéma, jestli se nějak proměňoval váš způsob té výuky sexuální výchovy v průběhu času?

UČITEL: no, myslím si, že když jsem nastoupila před těma 25 lety, tak ta výchova sexuální se ani moc neřešila, ani možná ..., že byli učitelé, kteří přeskakovali tohle téma, rozmnožování a pohlavní orgány a nějaký intimní zóny a tak, dneska, nebo jak jsem se měnila já, nevím no, asi

jsem si jistější, čím je člověk starší, v tom tématu se cítí jistěji a čerpá z nějakých těch nabitých zkušeností za ty roky.

M: a došlo u vás ke změně postojů, nějakých jako osobních, nebo hodnot ohledně té sexuální výchovy, nějak jako ideologicky, spíš jako osobně za vás než v té výuce?

UČITEL: asi bych řekla, že tím jak se otevřela tahle tematika víc do prostoru, tak i já jsem otevřenější nevím, nějakým praktikám, literatuře, tématům, i když jak říkám, jsou věci, který prostě se mě nedotýkaj, myslím si, že pořád hodně čtu, pořád jsem hodně otevřená mnoha novým věcem, ale samozřejmě už mám nějaký věk, kdy si myslím, že třeba už dneska není, nechci říkat, abyste si nemyslela, že jsem nějaká jako prudérní, ale jsou věci za který já nejdu, za nějaký hranice a jsou věci, který mě nevadí, a s tím věkem jsem víc otevřená v nich.

M: a řekla byste mi prosím nějaký příklad co je ta hranice a co je ta větší otevřenost?

UČITEL: třeba jako sexuální pomůcky, praktiky, nebo jako diskuze mezi učiteli na tohle téma, že se o tom bavíme třeba jak to probíráme mezi lidma, je to otevřenější to téma, za mě když jsem nastoupila, tak málokdo se normálně bavil o tom, jak sexuálně žije, nebo jak si to myslí, jaký má názor na tyhle věci. Dneska už je to otevřenější, už člověk diskutuje víc na tadyta témata, pomůcky, a tak no.

M: a ta hranice, za kterou jste říkala, že už jakoby nechcete jít?

UČITEL: třeba ta hranice, já nevím, co týče nějakých těch světových teď, toho trendu, že, teď to řeknu přehnaně jo, že muž otevře ženě dveře a prostě jí ponížil, tam je pro mě ta hranice, co prostě nechci zažít, nějaká muž a žena, nějaký stav, kdy muž je někdo, kdo by se o tu ženu měl starat, pečovat, pořád to mám. Není to takový, že muž se podívá, řekne sluší ti to a je nějaký, harašení, no, to nám trošku ty média, nebo společnost cpou do hlavy, tyhle ty názory, tak s těma se prostě neztotožním, teď nemyslím nějaký zneužívání, to nemyslím jo, ale myslím jako ta společnost, že se otáčí proti těm zaběhnutým..., nějaký základní muž žena rozdíl, nějaký sexuální praktiky, který jsou už za hranicí nějakýho sexuálního týrání nebo nevím, porno jako takový, třeba neřeknu nějaký pornofilmy, neřeknu nějaký pornofilmy co někdo sleduje, aby se mu zlepšil sexuální život, to mi vůbec nevadí, ale třeba, že bych souhlasila s nějakýma pedofilníma videama nebo něco takovýho, tak to vůbec.

M: jasně, tak to je trestný, takže...

UČITEL: to je trestný že jo, samozřejmě, já nevím, jak jinak už bych vám na to odpověděla

M: jasně, že je prostě i nějaká hranice zákonem daná

UČITEL: jasně, že nevyhledávám ani nějakou pornografii, ale jsem otevřená, aby si to někdo jiný vyhledával, sledoval, ale přijde mi, že to trošku ničí tu intimitu, takovýto osobní mezi mužem a ženou. Myslím si, že když muž pak kouká každý večer na nějakou virtuální tadyhle ženu, ten sex mezi mužem a ženou se pak narušuje.

M: a tím pádem vlastně i poslední taková navazující otázka, jakým směrem byste si přála, aby se ta sexuální výchova ve školách vyvíjela, jak by se k ní mělo přistupovat?

UČITEL: no myslím si, že když to jako takhle tady s vámi probírám, že je to jako pořád dost málo, že je to málo v té škole. Ale na druhou stranu, dneska jsou ty rodiče, nebo jako mají ty rodiče velkou váhu, velkou zodpovědnost jako zákonní zástupci, jak ty děti vést, co je pro ně dobré, co pro ně není dobré, že člověk se i bojí trošičku do toho zasahovat, že dneska vlastně ty rodiče ve školství jako takovém, mají velký slovo. Ve své podstatě, co dělá rodič, je vždycky dobře skoro jo, když neohrožuje své dítě na zdraví nebo na životě, ani OSPOD, ani škola toho moc nenadělá, to jsou takový moje zkušenosti, takže asi by jako měla být trošku víc, ale na druhou stranu ta legislativa, nebo postavení té školy dneska je na tohle špatné, nebo není dobré. Takže věnovat se sexuální výchově by bylo hezké, ale jak říkáte vy, pak se najdou rodiče, který s tím nemusí souhlasit a ta škola vždycky prohraje nebo jak bych to řekla, ten rodič má vždycky to poslední slovo, tu pravdu dalo by se říct v mnoha věcech, tak nevím, jestli by to šlo posunout ještě dál.

M: že jako aby se tomu věnovalo ještě víc času, ale zároveň je tam ta překážka, že ne všichni rodiče by s tím souhlasily, jestli tomu rozumím?

UČITEL: tak, a můžou mít třeba i jiný názory, kdyby do toho člověk šel třeba do nějakých víc poloh, ještě víc intimních věcí atd., mohl by třeba narazit, nevím, ani nemám takhle moc zkušeností, abych řekla pravdu.

M: jasně rozumím. Dobře. Máte možná ještě vy nějaký otázky?

UČITEL: jsem vám toho asi moc neřekla..., jako abych vám řekla pravdu, ani já to neberu nějak, že bych si někde hledala, jak postupovat nově, moderně, prostě to беру tak jako intuitivně a čerpám z toho, co prostě člověk se naučil nějak za život.

Rozhovor 5- Lea

M: já vám teda přečtu jenom informovaný souhlas, týká se to sexuální výchovy a zaměřuju se na metodiky prevence, protože většinou koordinují ty preventivní programy. Je to k mojí diplomce. Ale chtěla jsem se zeptat, jestli nevádí, že ten zvuk nahrávám, protože to pak musím přepsat do nějaké psaní podoby. Já to pak vymažu, jenom zůstane ta psaná podoba toho. Každopádně kdybyste si to nějak rozmyslela, nechtěla se toho účastnit, tak můžete kdykoliv, stačí mi dát vědět a nemusíte odpovídat, když vám něco nebude příjemný.

UČITEL: určitě, dobře.

M: vy jste teda na základní škole, je to tak?

UČITEL: ano

M: jo a máte teda nějakou osobní zkušenost s výukou sexuální výchovy?

UČITEL: vzhledem k tomu, že učím občanskou výchovu, protože u nás to máme rozdělený tak, že většinou občanku učí třídní učitel, tak mám, protože každý rok v rámci občanské výchovy máme do toho integrovaný předmět výchova ke zdraví a vlastně součástí toho je i sexuální výchova.

M: a jaký třídy teda učíte tu sexuální výchovu?

UČITEL: takhle, tenhle rok budu mít osmáky, takže loni jsem měla sedmičku na sexuální výchovu

M: a každé rok máte jakoby pořád tu stejnou třídu?

UČITEL: ano, jako třídní vlastně postupuju se svojí třídou a mám jí tu svoji třídu na tu občanku, takže jsem s nima začínala v šestce, sedmička a teďka je mám na osmičku a jsem vždycky na tu občanku v tom ročníku ve kterým oni jsou.

M: jasně, jasně, už rozumím, pardon, už se v tom orientuju

UČITEL: jojojo, my to máme takhle zavedený vzhledem k tomu, že nemáme stanovený třídnický hodiny, tak v podstatě to máme domluveno tak, že občanku učí třídní, i když není aprobovaný a využívá to právě na ty třídní (třídnické?)

M: jasně, a jak vnímáte ten obsah a ty témata vyučovaný v sexuální výchově?

UČITEL: no, nevím, jak vnímám. Já mám spíš takovej pocit, že úplně nevím, nebo jako nevím jak se s tím poprat nebo nepoprat. Myslím, že se dostávají do sexuální víc takový ty témata jakoby aktuální, takže LGBT komunita, další věci, který se předtím, nebo dřív, myslím si, že tolik neřešili, ale zase vzhledem k tomu, že nemáme tak jako pružně se měnící švp, tak je to spíš na tom, jestli tohle téma třeba aktuální zařadíme nebo nezařadíme. Jo, že ve školním vzdělávacím programu je to vlastně jenom okrajově.

M: jasně, a vidíte v tom nějaký smysl v té sexuální výchově, případně v čem?

UČITEL: smysl v tom vidím každopádně, protože si myslím, že je bezpodmínečně nutný je v téhle oblasti vzdělávat, protože jsou prostě děti, který ty informace v téhle oblasti prostě nedostanou z rodiny. A proto si myslím, že v tomhle má zrovna ta škola u spousty dětí nezastupitelnou roli, i když nedokážu sama úplně určit věkovou přiměřenost – kdy, o čem začít mluvit, kdy o tom třeba ještě nemluvit a tak. Tam právě dost váhám i ve svých hodinách jakoby o čem mluvit.

M: a je v nějakým ohledu ta výuka sexuální výchovy pro vás smysluplná třeba i nějak jako osobně, nebo profesně, pro nějaký vývoj profesní nebo tak?

UČITEL: ne ne ne, pro mě je to opravdu vedlejší

M: a osobně, jestli to vnímáte nějak smysluplně, nejenom pro ty žáky, ale i pro vás osobně?

UČITEL: myslím si, že tak maximálně do svého soukromého života, buď, že se s tím budu potýkat doma, že to nějakým způsobem budu vysvětlovat, takže si to ve škole můžu natrénovat, jak mluvit.

M: jako s vašima dětma myslíte?

UČITEL: ano

M: jo jasně, a máte teda nějaký pozitivní zkušenosti nebo pozitivní zpětnou vazbu ohledně té vaší výuky sexuální výchovy?

UČITEL: já co si tak pamatuju zrovna třeba z loňského roku, co mi utkvělo v hlavě, když jsme s dětma probírali jakoby plánování rodičovství, antikoncepci a takový další věci, to jsem měla vlastně tenkrát sedmáky, jsem je vlastně nechala, protože pracuju různěma metodama kritického myšlení, tak myslím, že jsme dělali jako tabulku, která se jmenuje „VCHD“- vím, chci vědět, dozvěděl jsem se, takže jsme nejdřív sbírali informace co oni sami o tom vědí a pak bylo to, co by o tom chtěli vědět, a tam bylo strašná spousta věcí, takže jsem viděla, že i pro ně

je potřeba, nebo že i oni cítí potřebu vysvětlit spoustu věcí, takže jsme v tom tématu zůstali mnohem dýl, než jsem měla naplánováno a vlastně si myslím, že jsme dokázali odpovědět na to, co ty děti prostě chtěly vědět. A byly otázky opravdu jako k věci, nebylo to nic jako takový to jejich pubertální „hahaha“ teď si uděláme srandu, ale opravdu se ptaly na věci a bylo to docela zajímavý.

M: hmm a vzpomenete si na nějaký ty otázky, co se třeba ptali?

UČITEL: hmm tak, jednak je zajímalo jako, k porodu jsme se tam dostávali, protože někdo tam se dostal k tématu třeba těhotenství teda, nezletilých, a jaký to je teda ten porod, a tam jsme se dostali k tomu, že protože jsme na vesnici, děti mají rodiče zemědělce třeba, takže vědí jak se rodí zvířata a tak, takže začali různě teorie, jestli to zvířata taky bolí jako lidi a takový jako další věci, nad kterými jsem přemýšlela a říkala jsem si „já vlastně vůbec nevím, a to budeme muset někde vyzkoumat“ a takový jako věci, a co by jim to mohlo způsobit, jak by se jim vlastně mohl změnit život, kdyby měli to dítě prostě dejme tomu v patnácti a tak, takže nad tímhlectím tam jako polemizovali, přemýšleli, musím říct, že opravdu vcelku rozumně.

M: a když se přesuneme k nějakým metodikám, tak jaký metodiky nebo materiály používáte k té výuce?

UČITEL: já většinou si zpracovávám materiály nebo využívám vlastní materiály, který si dělám, ale takovej ten základ používám teda spíš pro sebe učebnici občanský výchovy a výchovy ke zdraví od Frause, kde to je nějak rámcově zpracovaný, ale mě teda už ty učebnice nevyhovujou ani s dětma je nepoužíváme, takže spíš si to téma zpracovávám podle sebe s použitím různých metod a toho se tak nějak držím. A pak máme zase od Frause učebnici výchovy ke zdraví novou, která je zase podle mě teda hodně podrobná, takže se snažím různě ty materiály kombinovat, tak abych byla schopná nějakým způsobem to v té hodině konkrétně využít a hodně často prostě googlím, hledám pracovní listy, hledám videa, všechno možný, co by se dalo použít.

M: a třeba ty pracovní listy a ty videa, ty berete odkad', jestli si vzpomenete?

UČITEL: jako hodně, nebo hodně, vím, že se dívám na Konsent, a jinak klasicky googlím. Většinou si zadám konkrétní téma, který potřebuju. Už nehledám jenom na těch metodických portálech jako je RVP nebo DUMy (DUMy.cz), ale protože spousta škol v rámci šablon má zpracovaný materiály, tak vysloveně si dám nevím téma třeba pracovní list plánované rodičovství a využívám materiály, který mají školy vystavený nebo zpracovaný na svých

webových stránkách a jsou vlastně k dispozici v rámci těch šablon, takže jako opravdu nemám úplně jako konkrétní metodiku, ze který bych vycházela, ale hodně třeba teda využívám ten Konsent třeba.

M: a jak to vybíráte vlastně, podle čeho, nebo jak vybíráte tu vhodnost, nebo, že se vám to zrovna hodí?

UČITEL: no tak pokud to беру z nějakých webovek, nějaký základní školy, tak tam je vlastně přímo daný pro který ročníky to je, k tomu přihlížím a jinak to беру opravdu tak pocitově, co si myslím, že je vhodný. Ono je to i třída od třídy, něco vím, že můžu použít v 8.A ale v 8.B s tím prostě radši nepřijdu, takže citově opravdu, jaký mám zkušenosti a jak tu konkrétní třídu znám.

M: jasně, rozumím a odpovídají nebo možná jakým způsobem odpovídají ty materiály nebo metodiky, nějakým způsobem vašemu přesvědčení, nebo vašemu názoru?

UČITEL: hmm no nevím, asi, z mého pohledu, se klade možná až zbytečně velkej důraz na tu scénu LGBT a podobně, myslím, že dochází spíš až takové pozitivní diskriminaci a s tím já úplně nesouhlasím, ale rozhodně to v té výuce nijak neříkám, neprosazuju. Tak, jak nemluví o svých politických názorech, i když se mě děti třeba zeptají, tak prostě nemluví ani o tomhle, protože jim prostě říkám, že některý názory jsou, jakože jenom moje osobní, a že se o ně nechci dělit.

M: jasně, rozumím, a jsou teda právě v té výchově nějaký oblasti nebo témata, který ve vás jako osobně vyvolávají právě víc emocí, nebo máte na ně nějaký víc...

UČITEL: to si myslím, asi ne, že asi jako nemám s ničím problémem, jakože bych se pouštěla, třeba do nějaký diskuse horlivý nebo něčeho, tak to asi ne, myslím si, že jsem schopná řešit, mluvit o čemkoliv.

M: a něco, co vám jako není příjemný, nebo je nějaká oblast, který nechcete se jí tolik dotýkat nebo zabývat?

UČITEL: nevím, já myslím, že jsem schopná asi tam pojmout jako cokoli, nevím, vysloveně mi asi nevádí nic.

M: jasně, rozumím, děkuju moc, už jsme tak v půlce, možná teď se zeptám ještě jako na ten vztah k těm studentům, jestli nějak jako, jak s nima navazujete tu spolupráci pro tu konkrétní hodinu té sexuální výchovy, nebo nějaký bezpečný prostředí, protože je to trošku jiná hodina přece jenom.

UČITEL: tak jako primárně, záleží, nebo se snažím o to, aby to bezpečný prostředí měli v každý hodině, a myslím si, že se to i vcelku jakoby daří v tý mý třídě, protože různějma metodama, způsobama, si tak jako ověřuju, jestli se před sebou navzájem nebojí mluvit, jestli jsou schopný tolerovat nějakej jinej názor, než jakej mají oni, takže na tom jako pracujeme nepřetržitě, v podstatě od tý doby, co jsem je dostala v tý šestce, tak na tomhle pracujeme pořád, a stejně tak v tý sexuální výchově, akorát, tam se vymezuju tím, že budeme používat prostě spisovný, obvyklý, neutrální výrazy, že nebudeme prostě používat vulgarismy, zrovna třeba v podstatě, co jsem s nima trénovala jako hru, aby se nebáli vyslovit, já nevím „penis, vagína, cokoliv“ z tý sexuální oblasti nebo oblasti lidskýho těla, a aby dokázali to pojmenovat vlastně neutrálními pojmy. Což jim nejdřív přišlo jako strašně divný, takže jsme prostě s těmhle slovy hráli hru a povídali a křičeli to na sebe, hledali se do dvojic, kdo má co a tak, takže to je asi takovýto důležitý, co jsem si tam vymezila vlastně a na čem trvám, že nebudeme mluvit vulgárně, nebudeme používat žádný jakoby dvojsmysly.

M: jasně, děkuju moc, a vy už jste na to i trošku odpověděla, ale jak uzpůsobujete ty materiály pak pro ty konkrétní individuální třídy, studenty, jak jste říkala, že každá ta třída je trošku jiná.

UČITEL: no, jak uzpůsobuju... někde přidám, někde uberu, měla jsem třeba nevím, když jsme pracovali s těmi pojmy, měla jsem jakoby třídu, o který prostě vím, že je slabší, že jakoby je asi zbytečný je zatěžovat jako pojmy a výrazy, který možná někdo zaslechnul, ale který víckrát nepoužijou nebo kterýma se třeba potom budou zabývat v přírodopise, tak jsem to osekala na základní nejnütnější pojmy v tý sexuální výchově se kterýma pracuju, a na zbytku jsem se domluvila třeba s paní učitelkou právě na přírodopisu, že takový ty fyziologický nebo biologický věci, že to s nima probere ona, takže.. A zase ve třídě, která je taková jako schopnější, akčnější a stíhá toho víc, tak jsem třeba těch pojmů do tý hodiny zapojila víc.

M: jasně, a osvědčily se vám nějaký přístupy ke studentům zrovna pro tu sexuální výchovu, který jsou nějak efektivní třeba?

UČITEL: no, v každým případě, co se osvědčuje asi ve všem v tý výuce, tak je otevřenost a upřímnost, to ty děti prostě oceňuju, když vědí, že s nima prostě mluvím narovinu, že se tam nebudu nikde vytáčet, vymlouvat, ale vědí taky, že to vyžaduju i od nich, že spolu mluvíme narovinu vzájemně.

M: jasně, rozumím, a jaký jsou pak reakce těch žáků na tu sexuální výchovu? Vy už jste se taky toho trošku dotkla ale...

UČITEL: hm hm, jo tak ono vždycky, když se s tím začíná nebo když se k tomuhle tématu přechází, tak první hodina je ještě takovýto „chichi chacha“, žejo přijde jim to jako vtipný, záleží zrovna na věku v jakým jsou, ale když si tohleto vysvětlíme, že o tom budeme mluvit naprosto normálně, že to je naprosto běžná součást lidského života a nejenom lidského, ale vůbec života v přírodě, a že jsme lidi a dokážeme se slušně vyjadřovat, tak vlastně ty další hodiny už probíhají jako opravdu postavený na té otevřenosti, upřímnosti, vědí, že když jim něco není jasný, tak se prostě zeptaj, a když se nechtějí zeptat před třídou, tak, že by mohli přijít na konci hodiny, k čemuž teda si myslím snad ani nedošlo, že když už maj nějaký dotaz, tak ho teda položí rovnou.

M: a jaký jsou třeba ještě reakce kolegů na tu sexuální výchovu, jestli nějaký jsou?

UČITEL: no tak vzhledem k tomu, že tu občanku učíme na 2. stupni většina z nás, tím, že tam máme třídnictví, tak spolu právě probíráme, diskutujeme, jasně, v který té třídě děláme, předáváme si materiály, jak postupujeme z ročníku do ročníku a tak, takže myslím si, že tam se navzájem metodicky obohacujeme.

M: jasně, když se přesuneme k nějakým překážkám, jak se vypořádáváte s nějakým jako diskomfortem, studem, emocema těch studentů?

UČITEL: noo, určitě, nebo máme domluvený pravidlo „stop“, jako „tohle se nechci účastnit, je mi to nepříjemný“ a má na to každý právo, takže pokud prostě vysloveně se někdo nechce zapojit do nějaký aktivity, protože mu je nepříjemná, tak ho do toho nenutím.

M: jasně, a jak se vypořádáváte třeba s nějakým svým diskomfortem případným nebo studem, emocema?

UČITEL: no, tak já už jsem v tom taková, nechci říct zajatá, ale nevím jak to nějak líp pojmenovat, ale sama se sebou se s tím nějak jako srovnám, taky mám takovou, ten stud, většinou tu první hodinu když začínáme, když vlastně mám začít mluvit o sexuální výchově nebo o sexu, ale v podstatě tím, že spolu mluvíme otevřeně s téma dětma, tak se to velice rychle odbourá.

M: jasně, jsou možná ještě nějaký otázky, který třeba úplně nechcete, aby vám pokládali, kterých se obáváte od těch žáků?

UČITEL: no tak jako pokud mi položí nějakou hodně osobní otázku, já nevím, třeba ohledně mého sexuálního styku nějakého nebo něčeho takového, tak jim prostě řeknu, že mám právo

na tohle neodpovědět, že jsou prostě věci, na který já odpovídat nechci, stejně tak jako oni nemusí odpovídat na všechno, co se ptám.

M: a narážíte na nějaký překážky ze strany rodičů nebo ostatních pedagogů nebo případně vedení?

UČITEL: ne ne ne, zatím jsem s ničím takovým nesetkala, tak trošku čekám, že třeba někdy přijde jakoby ze strany rodičů třeba nějaká připomínka, nebo třeba, že si nepřejou, aby se dítě vzdělávalo o sexuální výchově nebo tak, ale nesetkala jsem se s tím zatím nikdy. Ani u kolegů, ani s kolegama není problém, s vedením taky nic.

M: jasně, to je fajn slyšet.

UČITEL: vedení je spíš rádo, že někdo je schopnej a ochotnej o tom s těma dětma mluvit, a že je to nějakým způsobem zajištěný.

M: hmm rozumím, a ještě právě, jak se vypořádáváte s nějakýma překážkama ohledně výuky žáků z nějakých třeba náboženských, kulturních minorit, popřípadě ty žáci LGBT?

UČITEL: vzhledem k tomu, že náboženský, kulturní minority, který by neměly, nebo možná měly problém s tou sexuální výchovou, ve škole nemáme, tak vlastně tohleto neřeším, ani se u nás zatím nikdo jakoby transgenderově neprojevuje, takže na tohle tam ani osobně nenarážíme, asi tím, jak jsme opravdu menší škola, vesnická, tak zatím tam nic takovýho není. A o homosexualitě mluvíme jako o něčem, co je naprosto běžný, takže to tam stoprocentně nějaký děti s touto orientací určitě budou, ale prostě nikoho nevyčleňuju, nikdo nemá problémy s tím, o tom mluvit.

M: hmm, jasně rozumím, a proměňoval se nějak váš způsob výuky sexuální výchovy v průběhu času?

UČITEL: no určitě, tím, jak člověk získává zkušenosti a dokáže jakoby třeba s těma dětma mluvit i jinak, protože ze začátku, když přijde učitel jako, čerstvý, mladý učitel, tak mladý učitelce se určitě s těma dětma, zvlášť s těma staršíma, třeba devátákama jako mluví o trošku asi hůř, byla jsem asi nesmělejší, víc jsem se styděla, zatímco teďka už to tak jako plyne volně.

M: hmm a když se u toho ještě zastavím, takže byste řekla, že se to změnilo spíš jako v nějaký jistotě vaší?

UČITEL: ano určitě

M: a ta forma nebo ty materiály, který využíváte, to se nějak změnilo?

UČITEL: tak určitě, protože dřív, když jsem začínala, tak jsem se striktně držela třeba těch učebnic, a měla jsem v nich právě takovou tu oporu, jistotu, kterou jsem potřebovala. A teď jsou vlastně ty učebnice úplně jakoby, na vedlejší koleji, mám tu jistotu sama v sobě.

M: jasně, a ta forma té výuky byla tím pádem byla víc jako závislá na tý učebnici, jestli to chápu dobře?

UČITEL: určitě

M: a došlo u vás třeba osobně ke změně, nějakých postojů, hodnot, přesvědčení v té sexuální výchově?

UČITEL: ne ne, myslím si, že u mě se nic nezměnilo ani postojově ani hodnotově.

M: jakože třeba za tu dobu, třeba nějak ideologicky, že byste změnila na něco názor?

UČITEL: ne, ne

M: a je nějaký směr, kterým byste si přála, aby se ta sexuální výchova na školách vyvíjela? Nebo jak by se mělo k sexuální výchově ve školách přistupovat?

UČITEL: no vzhledem k tomu, že pro mě je tohle spíš takový vedlejší téma, tak nad tímhle tím teda neuvažuju, nepřemýšlím a v podstatě je mi to asi trošku i jedno možná. Snažím se to vždycky přizpůsobovat nějak aktuální společenské situaci, abych mluvila třeba o tom, o čem se ve společnosti mluví, ale jakoby představu o tom, jak by se ta sexuální výchova ve školách měla vyvíjet to vůbec neřeším.

M: hmm, a máte nějakou, když bysme se nad tím teď zamyslely nějakou představu, jak si myslíte, že by to bylo vhodné k tomu přistupovat? Vy jste říkala aktuálně. ..

UČITEL: nemám, nevím

M: a ještě jste teda říkala nějaký celospolečenský témata, tak jaký třeba máte na mysli?

UČITEL: no tak třeba zrovna teďka, když se řešil zákon o manželství, jestli pro všechny nebo ne, tak prostě vždycky reagovat na tu aktuální situaci, třeba tohle se prosadilo u nás v ČR, v jiných státech to funguje takhle, jaké na to máte názor vy (jako ty žáci), a tak, opravdu jako reagovat na to, co se zrovna děje, protože ta občanka je založená vlastně na tom, že to dítě sleduje, co se děje ve společnosti jakoby celkově, takže i když se to týká té sexuální výchovy, tak určitě to tam zapojovat.

M: jasně rozumím, dobře, možná jestli vy nemáte nějaký otázky?

UČITEL: ne ne ne, já ne.

M: tak to je takhle všechno, moc moc vám děkuju za váš čas.

Rozhovor 6- Eva

M: já vám teda jen přečtu informovanej souhlas...

UČITEL: já myslím, že ten bude úplně stejnej jako mi ho četla slečna ráno, co jsem s ní dělala už rozhovor, takže klidně si mě tam podepište.

M: dobře, jenom jestli jste v pohodě s tím, že to nahrávám, já to pak přepíšu a vymažu tu nahrávku, kdybyste si to nějak rozmyslela, tak samozřejmě, nemusíte odpovídat na...

UČITEL: jo jo, dobře

M: tak jo, tak můžeme přejít k těm otázkám, máte teda nějakou osobní zkušenost s výukou sexuální výchovy?

UČITEL: noo, v rámci mojí aprobační občanská výchova, rodinná výchova, tak jenom v rámci těch osnov co máme

M: jasně a jste zároveň metodik prevence, je to tak?

UČITEL: ano ano

M: takže jste se k tomu dostala přes tu výuku občanský výchovy?

UČITEL: jo, no tak samozřejmě i jako metodik, ale tím, že ta sexuální výchova je docela obsažená v těch našich osnovách, jak v rodině, tak v tý občance, tak v tý prevenci my se spíš, nebo na tu prevenci my máme, když už na tu sexuální výchovu, tak máme spíš jako nějaký externí poradce, přednášející, a to já úplně jako v tý naší škole nepřednáším.

M: mhm a ty externí poradce, ty jsou..., vzpomenete si jako kdo to je, nebo co je to za organizace?

UČITEL: helejte, to si jako úplně nepamatuju, vím, že to bylo nějak přes ministerstvo, nějaká agentura, měli jsme to jako i v rámci online školení a pak nám tam byla přednášet nějaká policistka ohledně sexuálního násilí.

M: a vzpomenete si třeba co tam říkali nebo jakým směrem to bylo vedený?

UČITEL: no, jako myslíte to sexuální násilí? No směrem tím žejo jako, jak třeba tomu se dá případně i předejít v rámci toho, jak třeba hlavně holky nemaj chodit samy a pozor jakoby třeba na nějaký oblečení a na já nevím, pozor na tu komunikaci i třeba internetovou a tyhle ty věci.

M: aa, to je teda nějak pravidelně, nebo to vždycky nějak jednorázově ten externista je vždycky jinej nebo se to opakuje takhle ty programy externí?

UČITEL: měli jsme zatím vždycky jiný, protože zatím to nikdy nebylo takový, že bych si řekla „jo tak tohle je bomba, to chci znova“.

M: a takže, vy vlastně to vyučujete ty třídy, který máte? Nebo všechny třídy to vyučujete, vy nebo...?

UČITEL: já letos už žádnou občanku nevyučuju, já letos vyučuju jenom hodinu rodinky, občanku jsem vyučovala na celým 2. stupni do loňského roku a letos jsem jako spíš angličtinář.

M: takže to vyučuje někdo další...

UČITEL: kdo teď vyučuje občanku no

M: a jak vnímáte ten obsah nebo ty témata vyučovaný v tý sexuální výchově?

UČITEL: no, jelikož my si je, žejo ten témaťák, jakoby vytváříme v podstatě sami, na základě toho RVP, tak ho vnímám vcelku pozitivně, protože jsem si ho vytvořila na ty svoje hodiny jako relativně sama, ale.. jako máte pocit, že je nedostačující nebo jako?

M: spíš jako jak k tomu přistupujete, protože v různých školách různý jakoby metodici se soustředí víc na nějaký témata, já nevím bezpečný chování, nebo naopak reprodukční zdraví, někdo se soustředí víc na porod, někdo na HIV, tak z tadytoho hlediska spíš myslím.

UČITEL: jo, jo, no já jsem se tak všeobecně snažila to tak nějak naťuknout celý, od nějaký připravenosti, přes ochranu, přes různý možnosti početí, porodu, dospívání, vyrovnání se s tím i hormonální, a tak nějak jako obsáhnout to tam celý no.

M: a popsala byste mi teda prosím ještě trošku, co tam teda máte, jak jste teď říkala, tak ještě nějaký ty témata?

UČITEL: to já takhle z hlavy si jako témaťák úplně nepamatuju, protože, jak říkám, to letos neučím, takže to z hlavy asi nedám.

M: jasně nevádí a vidíte nějaký smysl v tý sexuální výchově, popřípadě teda v čem?

UČITEL: no, já jsem se setkala v tý rodince docela s kladným ohlasem, na to, co jsem vám říkala teď na ty témata, protože ty deváťáci už jsou natolik mentálně vyspělý, že už se to s nima probírat dá. Samozřejmě, když se sexuální výchova učí v tom inkriminovaným věku, v tý 6., 7. třídě, kdy ty děti potřebují s tím nejmíc seznámit, tak jsou v největší pubertě a stejně vás jako

úplně moc nevnímaj a mluvit o tom nechtěj, což ty devátáci prostě už prostě jsou dobrý, že třeba v tom, že už se sami zeptaj na to, co je zajímavá, řeknou, co je trápí a podobně, takže tam si myslím, že v tý 9. třídě, je to přínosnější, ale zase začít s tím v tý 9. už je hrozně pozdě, to prostě nejde.

M: a je to pro vás nějak smysluplný i třeba osobně nebo profesně?

UČITEL: jako jak to myslíte? Jakože jestli mě to poučuje do mého sexuálního života nebo jako?

M: ne ne, spíš jestli vám to třeba přináší nějakou profesní třeba růst nebo osobní?

UČITEL: furt nechápu tu otázku, co z toho by mi mělo přinášet? Jakože učím děti sexuální výchovu nebo to, že já se v tý sexuální výchově něco dozvím?

M: klidně obojí, třeba nějaká vaše zkušenost s těma žákama nebo jak oni to vnímají, nebo nějaký nové přístupy, cokoliv, jestli v tom i pro vás něco zajímavý?

UČITEL: jo, no tak, si myslím, že tam pro mě, jako pro skoro čtyřicátníci, je tam nejpřínosnější to sledovat jakým směrem se to dneska ubírá, že v rámci učitele a metodika je potřeba s těma dětma nějakým stylem udržet krok a jakoby přijímat to, kam se ta společnost momentálně jako ubírá, protože za mě to všechno samozřejmě fungovalo jinak, mobily teprve začínaly, takže, jak se ty děti dneska seznamují, jak spolu komunikují, jaká je tam hrozba, posílání, já nevím, těch sexuálních fotek, to všechno, tak je potřeba se pořád dovzdělávat a držet s tím krok no.

M: hm hm, jasně, dobře děkuju moc a máte třeba nějakou pozitivní zkušenost nebo zpětnou vazbu, že ta výuka pro ně byla jako úspěšná nebo zajímavá pro ty žáky?

UČITEL: jako pro mě jakoby ten nějaký faktor úspěšnosti je vůbec to, že ty děti chtějí v tý hodině s váma vůbec o tom mluvit, takže si myslím, že je to jako obrovský úspěch, když patnáctiletý dítě donutíte, ne jako donutíte v tom špatným smyslu, ale dovedete k tomu, aby vůbec s váma o něčem jako je sex a tyhle ty věci, komunikovali. Takže to si myslím, že se mi jako daří, to je pro mě jako velký plus a velký úspěch i třeba pozoruju to, že napříč tím 2. stupněm jsou ty děti v rámci nějakých svých citových problémů schopný přijít, svěřit se mi a chtít ode mě nějakou radu. Většinou na ten můj názor, když už za mnou přijdou, tak dají. Samozřejmě ne všichni, většinou jsou to jako holky, ale občas přijdou i kluci, takže si myslím, že jako tohle jsou pro mě určitě takový velký meziúspěchy no.

M: jasně, mě nejde o nějaký „viditelný“, obrovský úspěchy, spíš o tadycty, vy jste už o tom trochu mluvila, že teda v rámci tý občanský výchovy, ale jaký metodiky a materiály teda využíváte k tý výuce sexuální výchovy?

UČITEL: helejte, já si to různě jako hledám v knížkách, na internetu, co kde zaslechnu na školení, nevím jak kolegové, já osobně jakoby rodinku a občanku podle témaťaku si vlastně k těm tématům sháním věci sama a dělám si tu přípravu prostě jako z dostupných informací, úplně se nedržím žádný metodiky, žádný učebnice, já to tak teda mám, docela jako i v angličtině, protože mi přijde, že žádná učebnice ještě není taková, aby obsáhla to, co já jim chci sdělit, takže si opravdu ty věci jako různě sháním, kde je potřeba a mnohokrát taky vedeme ty hodiny cíleně prostě jenom diskusí o nějakých mejch zkušenostech, jejich zkušenostech.

M: a vzpomenete si třeba na nějaký ty zdroje, kde teda ty svoje informace sbíráte nebo je to tak jako ..

UČITEL: tak jako, takhle určitě ne, maximálně kdybych si k tomu sedla jako ve škole, tak asi bych tam dohledala, kde jsem co našla...

M: a odpovídá to, co vy vyučujete, nějakým vašim přesvědčením, vašemu názoru v těch tématech?

UČITEL: asi jo, já si myslím, že bych jako asi rozhodně nezvládla vyučovat něco, co by bylo jako proti mým názorům, že jsem se zatím asi úplně nesetkala s tím, jo jako samozřejmě vadí mi, že děti dneska maj přístup, já nevím, k CBD, HHC, jo a samozřejmě to nevyučuju jako tak, aby sem jim dávala návod jak, ale snažím se je k tomu nějak rozumně dovést, že to pro ně není nic dobrýho jo... takže úplně se jako nesetkávám v hodinách s tím, že bych vyučovala něco a nebylo o tom přesvědčená, co říkám.

M: jasně, a jsou právě teda v tý sexuální výchově nějaký oblasti, témata, který ve vás vyvolávají víc emocí, máte na ně nějaké jako vyhraněnej názor třeba?

UČITEL: asi taky jako úplně nemám, že bych na něco měla jako extrémně vyhraněnej názor, to asi nemám.

M: nebo nějak i ideologicky třeba ...

UČITEL: a tak to možná jako spíš v náboženství, protože nejsem věřící, tak zrovna jako v náboženství se můžu..., tam to vyprávět něco o čem já nejsem přesvědčená, protože prostě věřící nejsem, ale jinak neučím nic, o čem bych nebyla sama přesvědčená.

M: a napadne vás o čem jste přesvědčená jako konkrétně, jestli to jde takhle nějak zformulovat? Někaký konkrétní příklad, co jsou teda ta vaše přesvědčení?

UČITEL: no, já nevím, třeba když se bavíme o komunikaci na internetu a já jim tam třeba říkám, o tom, jak si mají dávat pozor, když si s někým neznámým začínají psát, jak se tomu ideálně můžou vyhnout, pokud se tomu nevyhnou, že třeba jak se v té komunikaci chovat, když pak třeba náhodou by došlo k tomu, že by se měli potkat, jak se jako zachovat v tu chvíli, aby to pro ně bylo minimálně rizikový, jo to jsou všechno věci o kterých já jsem přesvědčená, že bych se tak sama chovala, chtěla bych, aby se tak chovala i moje dcera a předávám to prostě i dětem ve škole.

M: jasně, děkuju moc, a jak vlastně posuzujete ty externí programy, jak poznáte, že jsou pro vás vhodný nebo pro ty žáky?

UČITEL: já většinou, všeobecně, co se nějakých programů týče, ať už je to v rámci té sexuální výchovy nebo čehokoliv jinýho, tak se snažim dát na nějaký jako recenze, s tím, že ale samozřejmě ne jenom to, co si napíše ta firma sama jako taková na svoje stránky, ale pokud už to třeba měli v jiný škole, nebo že jsem to od někoho třeba slyšela, že je to dobrý, případně nám přijde, protože nám učitelům chodí dnes a denně padesát nabídek do mailu ohledně všeho možnýho, ať už to jsou programy pro nás nebo pro děti, tak když mě to jakoby zaujme přes tu nabídku, kterou oni pošlou, tak si to pak dál dohledávám, co a jak, občas mě to teda zaujme, že to zkusíme a občas to není úplně jako špatný, ale není to ani jako supr. A my vlastně spoustu těch témat pokrýváme tou spoluprací s tou Olčou a Míšou (kolegyně z Prostoru+, preventistka a psychologka), že teda spoustu věcí ani nepotřebujem jako další externí pracovníky. Že vlastně od té doby, co my tam holky máme, tak jakoby těch externích firem nebo těch akcí co navštěvujem je daleko míň, protože si prostě tam toho spoustu zvládneme samy, ať už třeba já, nebo holky jako programů svých, hlavně jako samozřejmě ty drogy a internet a zabezpečení a tyhle věci no.

M: a proč se vám to jakoby nelíbilo ty programy, nebo ne že nelíbilo, ale říkala jste, že to nebylo tak skvělý, tak co tam jako nebylo moc fajn?

UČITEL: no tak jako, občas je to třeba to podání, jak se to jako podává nebo jako, jednou jsme byli na nějakým jakože divadelním představení, to bylo zase šíleně přehrávaný a uřvaný a na to už bych v životě nešla, vůbec nevím to byla nějaká firma z Prahy, která s tím takhle objížděla města a jednou zase to bylo, že vlastně to bylo na sexuální obtěžování a internet, jak se proti tomu bránit a co to vůbec je a tak, tam zase jako dobrý informace tam měli, ale nebylo to jako

nic, co bych těm dětem jako neříkala já, takže z mého pohledu to bylo prostě na jednu stranu něco zbytečného, v rámci toho, že děti si to platí, a platí si něco, co já jsem jim schopná taky předat, tam by pak bylo potřeba se na to podívat tak, že je nutný se...pak třeba, já nevím, vynechat to v rámci výuky, v rámci osnov a vědět, že to proškolí tahle půldenní akce.

M: jasně, rozumím. Možná jestli se ještě můžeme trošku věnovat těm studentům, jak jako s nima navazujete tu spolupráci pro tu výuku tý sexuální výchovy nebo nějaký jako vhodný, bezpečný prostředí, aby to fungovalo.

UČITEL: jako s dětma? Kde se o tom bavíme? Tak... občas prostě klasicky ve třídě, protože třeba v tý devítce my máme jako, tím, že jsem ta jejich třídní, tu atmosféru takovou jako uvolněnou a není problém, když zůstanou v lavicích, s tím, že kolikrát si tam tak různě posedávají, povalujou, nohu si daj na židli, takže tak... Máme ve škole krásnou aulu, kam se dá sednout, různě si posedat na sedací vaky a tam se o těchle věcech taky dobře mluví. Pak asi, no asi tak, taky jsme seděli v kroužku klasicky jako ve třídě, ale to si myslím, že oni to nemají úplně rádi zrovna u tý sexuální výchovy, protože tam na sebe víc viděj a oni se před sebou styděj, že jsem si jako odzkoušela, že když zůstavaj v těch lavicích a vidí zezadu dopředu a oni se na sebe neotáčí, tak když nechtěj tak se nemusí na nikoho koukat, koukaj se do lavice případně na mě a je to pro ně lepší, než když naproti sobě sedí v tom kroužku a furt na sebe jako vidí. Že kolikrát ty témata tý sexuální výchovy pro ty děti nejsou úplně jako..., někdo je stydlivější, někdo není, takže je to takový jako, jako ty hranice maj ty děti každej jinde a někdo je schopen támhle vyprávět já nevím o čem, a někdo, když se řekne, že mu ve dvanácti letech začnou růst chlupy, tak je úplně celej zrudnutej, takže ono je to kolikrát lepší zůstat v těch lavicích.

M: jasně, jasně, a oni s váma teda navazují tu spolupráci, to teda nějak jako funguje? Nějaký přístupy, který se vám třeba osvědčily, že jsou efektivní pro tu výuku s nima?

UČITEL: no, já většinou když nechtěj navazovat kontakt, že třeba nechtěj ze začátku ty první hodiny se mnou komunikovat, tak buď jim pouštím jeden díl z toho „Byl jednou jeden život“, což je vždycky tak pobaví, že pak už se o tom mluví normálně, kde vlastně ty spermie plavou a dobývají se do toho vajíčka, tak se ty děti tomu tak smějou, že se tím pak odbourá nějaký jejich stud, případně když jako neodpovídají, tak o tom otevřeně začnu mluvit já. A když o tom otevřeně začnu mluvit já, tak většinou se někdo přidá, pak se přidá někdo další a postupně jako komunikujem. Záleží vždycky jaká ta třída je, některý ty třídy jsou extrovertní a komunikují

skoro všichni a hned a v některých třídách prostě to samozřejmě trochu vážně, protože ty děti jsou třeba stydlivější.

M: jasně, a uzpůsobujete třeba nějak ty materiály podle těch konkrétních tříd nebo těch studentů jednotlivých?

UČITEL: no já ty materiály úplně ne, v těch mám takovej ten základ, kterej by jako ty děti měli vědět a znát, ale to o čem se pak začnem bavit a kam až zabřednem v těch diskuzích to samozřejmě rozdíl je.

M: a jak se to třeba jako liší nebo...?

UČITEL: jako určitě nějakou detailností a hloubkou kam až ty děti jsou ochotný začít diskutovat, když máte prostě extrovertní třídu, která se s váma bude bavit o všem možným co se dá, jaký jsou druhy..., já nevím, z některých tříd pomalu nedostanete slovíčko kondom, jak se stydí a z některých tříd jako ty vám vyjmenujou všechny možný styly antikoncepce, a ještě vám vysvětlí, jak funguje přerušovanej sex, to jako záleží na tý třídě, jak je ochotná se s váma o tom začít bavit no.

M: dobře jasně děkuju moc a máte třeba nějaký situace, kdy se musíte jako vypořádat s téma jejich emocema, diskomfortem těch studentů nebo že se stydí a tak?

UČITEL: no tak určitě, dnes a denně v každým předmětu, jako někdy se styděj mluvit, takže nechtěj mluvit před třídou, nechtěj mluvit nahlas, nechtěj odpovídat na otázky, některý kvůli tomu až brečej, jo to prostě máte v každý třídě skoro až 30 dětí, že jo, to je jako ...

M: a jak se s tím teda vypořádáváte v tý sexuální výchově?

UČITEL: no tak záleží zase, ty děti musíte znát. Sexuální výchova není prvním tématem v 6. třídě, který začnete učit, takže jako ty děti v každý tý třídě už nějakým stylem znáte a každý dítě se s tím vyrovnává jinak. Někomu pomalu nemůžete říct ani „hele v klidu a to..“, protože od toho musíte odejít, aby se na něj vůbec neupoutávala pozornost, u někoho jako stačí když mu řeknete „hele tak chvíli jako v klidu si to rozmysli a pak mi odpovíš“, u někoho víte, že tu odpověď v životě neuslyšíte, že už je to za jeho hranicí jo, u někoho víte, že to dělá jen naoko, protože jenom chce bejt zajímavěj, takže těch typů dětí je prostě tolik, že jako...

M: a jak se vypořádáváte s nějakýma svýma emocema nebo studem nebo diskomfortem?

UČITEL: no snažím se to jako dost často rozdýchat, teda chodím aktivně každej den běhat, takže navršený stres se snažím vyběhat, případně když jsem našťvaná tak to rozdýchat,

samozřejmě občas taky jako křičím, když už je to za hranou, ale zase ne úplně tolik, spíš jako několikrát stačí se prostě přísně podívat a oni jsou jako v pohodě, občas mě pobavěj, takže jako máme, spíš, když je nějaký vážný téma, něco plácnu, tak se musím otočit, aby neviděli, že se jako taky směju. Ale zase si myslím, že viděj, že občas je mi jako na brek a občas je mi jako do smíchu a občas jsem naštvaná, tak to ze mě před nima dělá taky člověka a pak samozřejmě ty vztahy mezi mnou a těma dětma jsou vyrovnanější a hlubší, protože oni mě vnímají jako člověka, ne jako nějakou učitelku, která je jako někde úplně mimo jo, na to kolikrát není nic špatný těm dětem ukázat, že ty emoce máte taky no.

M: a to platí teď na tu výuku obecně předpokládám?

UČITEL: no ale i na tu sexuální, když jim tam prostě přiznáte, že v jejich věku vám o tom taky nebylo příjemný mluvit, a že tomu úplně rozumíte, a že se nedivíte, že o tom doma s rodičema nechtěj mluvit, protože já ve svých 40 si taky neumím představit, že bych o tom s rodičema mluvila, tak jo, tak to prostě taky pak samozřejmě k těm dětem přistoupíte jinak a oni pak najednou viděj „jé ty vado ona přesně prožívala to, co já, a ještě do teďka to prožívá“, takže to jako funguje.

M: a jsou třeba nějaký témata nebo otázky, který byste úplně nechtěla, aby se na ně ptali?

UČITEL: asi nemám

M: nejsou tam nějaký oblasti kterým se nechcete úplně věnovat nebo?

UČITEL: ne ne, asi ne.

M: a narážíte na nějaký překážky ze strany rodičů nebo vedení nebo ostatních pedagogů?

UČITEL: ne

M: a jaký jsou teda třeba reakce těch žáků nebo kolegů na tu sexuální výchovu obecně?

UČITEL: tak kolegové to většinou moc vyučovat nechtěj, protože spousta dětí se tomu směje, vysmívá, ty hodiny jsou prostě jako náročnější ukočírovat, aby se to nezvrhlo v nějaký sexuální narážky a jednolitej smích, takže je to určitě mentálně náročnější než třeba učit právo a ekonomii jo, ale já nevím, kolegové o tom nějak nemluvej, že by s tím měli problém, prostě jako, že by se ve sborovně rozebíralo, že učit sexuální výchovu je šílený, to jako jsem úplně neslyšela.

M: a reakce těch žáků bývají jaký obecně?

UČITEL: noo, tak občas se tomu zasmějou, občas jsou z nějakých věcí překvapení, jako nevím, asi jako stejný jako z každý jiný hodiny.

M: a jak se vypořádáváte s překážkami ohledně výuky žáků třeba z nějakých náboženských, kulturních minorit, žáků LGBT?

UČITEL: tak já, helejte učím na vesnický škole, takže tam jako úplně žádný extra výkyvy v tomhle nemáme, pár dětí věřících tam je ale nemáme tam, ani jsme tam neměli za ty roky co tam jsem nikoho tak hluboce věřícího, že by třeba na ty hodiny nechodil, že by musel opouštět třídu, to jsme tam nikdy neměli. Občas tam máme jako třeba homosexuálně zaměřené děti, ba naopak jsou otevřené o tom mluvit, před třídou se o tom bavíme, takže to ba naopak funguje velmi dobře a jako, nevím, my tam jako nemáme žádný děti, který by si nebyly jistý svým pohlavím, takže jako zatím se s tím nesetkáváme. Kolegyně říkaly, že jako v Praze už se s tím samozřejmě setkávají, ale u nás na tý vesnici to zatím není no.

M: jasně, rozumím. A ještě se zeptám, jestli se nějak proměňoval a jak váš způsob té výuky sexuální výchovy v průběhu času?

UČITEL: tak já myslím, že jako ta výuka se proměňuje v průběhu času jako všeobecně, že se do toho přidává víc techniky a vůbec způsob té výuky, když jsem začínala, tak to bylo ještě jakože dost se mluvilo k tě dětem a přednášelo, teď už je to víc takový jako vyzkoumej si sám a ukaž támhle tohle a támhle tohle a pobavme se a diskuse, takže ten styl výuky se hrozně mění za ty roky, takže se změnil i v té sexuální výchově.

M: a došlo u vás třeba k nějakým změnám postojů, hodnot, přesvědčení ohledně těch témat sexuální výchovy, nějaký třeba aktuální témata teď nebo...

UČITEL: no tak aktuální témata vnímám já víc v rámci toho, že stárnu a že mi dospívá dcera, takže věci, který třeba dřív jsem vyučovala, tak už mám i jakoby z té druhý strany jako té matky, v té praxi jako poznaný, což předtím jsem tu zkušenost jako neměla, takže další věc je jako, že daleko víc si uvědomuju ty rizika, jak se dcera například pohybuje na sociálních sítích, tak i to se mi do té výuky přenáší no.

M: takže jakoby v průběhu toho času vnímáte víc ty rizika toho internetu, nebo je tam jako i něco ...

UČITEL: ale prostě i toho, že ty děti dneska, tam kde ty děti měly první sexuální zkušenosti v sedmnácti za nás, tak dneska ve 13 úplně v pohodě, takže i tady to se hrozně posouvá.

M: ale zároveň je to pořád trestný...

UČITEL: ano, je to pořád trestný, takže musíte se s tím naučit nějak jako nakládat, abyste stavěla ty děti jakože je to trestný, že se to nesmí, zároveň, abyste před nima nevypadal jako „hele stará bréca ta tomu nerozumí, ona nás zase otravuje jako všichni ostatní“, abyste jim to podala tak, aby si to sami přebrali, že to vlastně nechtěj no, a že ten tlak ty společnosti je jako úplně šilenej, protože ty dnešní děti hlavně hledaj někoho, aby se mu zalíbily a když ten kluk, nebo kolikrát i ta holka, tlačí, tak oni maj pocit, že už v těch třinácti, když neudělaj, co ten druhej po nich vyžaduje, chce, že o něj přijdou, boje se toho tolik, že prostě potřeba s nima pořád o tom komunikovat no.

M: a je nějakej směr, kterým byste si přála, aby se ta sexuální výchova vyvíjela, aby se k ní v budoucnu ve školách nějak přistupovalo?

UČITEL: prostě otevřeně, některým kolegům vadí, že se žák cítí nějak jinak, třeba jako pes. Mně to je jedno, já ty žáky беру, tak jak jsou.

Rozhovor 7- Lenka

M: já vám jen přečtu informovaný souhlas, je to pro vás v pořádku, že to musím nahrávat, protože to musím přepsat, pak to vymažu a zůstane z toho jen ta psaná forma a případně, kdybyste nechtěla na něco odpovídat, rozmyslela jste si to, tak samozřejmě to všechno můžete

UČITEL: dobře

M: je to tedy výzkum k diplomce psychologie na pedagogický fakultě.

UČITEL: jo jo, Andrejka (kolegyně) mi to říkala.

M: a vy teda děláte metodičku prevence, je to tak?

UČITEL: je to tak, nicméně jsem ale ve studiu, jsem v 1. ročníku toho dvouletého studia na toho metodika prevence.

M: a máte teda nějakou zkušenost s výukou sexuální výchovy?

UČITEL: s výukou sexuální výchovy mám zkušenost jako formou nějaký prvouky anebo děti, který mám ve třídě, tak tam samozřejmě je v RVP plánech pro 1. stupeň a potom jsem předtím několik let vyučovala na zvláštní škole, takže to bylo taky vlastně od začátku toho prvního stupně, druhého stupně, všude se ty témata dotýkaly, ale jak moc hluboko si představujete, to úplně tušení nemám.

M: a vy teda vyučujete jaký předměty se ještě zeptám

UČITEL: vyučuju první stupeň a letos učím ve 3. třídě jo, mám speciální pedagogiku pro první stupeň základní školy.

M: a jak vnímáte ten obsah a ty témata vyučovaný v sexuální výchově?

UČITEL: hmm, tak na tom prvním stupni to více méně vyučuju takovou hravou nenásilnou formou, zapojuju to jak do prvouky, tak třeba i do slohu v českém jazyce, kde s těma dětma se dotýkáme témat lidské tělo, vazby v rodině, co je, co není přípustné, rozdíl mezi holčičkou a klukem, takový většinou na tom prvním stupni je to pro mě tak jako jednoduchý, protože je to formou her a formou vlastně povídání. A ty hry v tý prvouce jsou o tom, kdy my si to lidský tělo hlavně znázorňujeme, učíme se ho poznávat, říkáme si ty rozdíly mezi chlapečkem a holčičkou, říkáme si, co je pro nás přípustný a co není už přípustný, na co mají děti právo, co mají možnost odmítnout, povídáme si. Dotýkáme se vlastně nějakýho zdravýho vývoje těch

děti, v tom já vnímám přínos, otevřít těm dětem nějak to téma sexuální výchovy, ale taky nevím, jestli to dělám úplně jako správně jo.

M: a právě jakej vidíte ten smysl v tý sexuální výchově, případně v čem ho vidíte?

UČITEL: tak smysl vidím naprosto důležitý v tom, že to téma je otevřený, že ty děti se nestydí do svého jako budoucího života, že poznají a pochopí, co je správný, co už je za hranici, že mají možnost říct ne, že se těm dětem říkají určitá pravidla a vůbec práva se jim že jo, ukazují na co všechno má to dítě právo, že si nemá nechat líbit prostě věci, který se mu nelíběj, nemají ostatní právo manipulovat s jejich tělem, mají právo na soukromí a takovýchle věci, aby si ty děti nesly do toho budoucího života, nějaký jako kladnej vzor, že ne všechno je v pořádku, a že mají právo o svém těle si jako rozhodovat, a v tom vidím...a ztracení toho studu. My třeba máme lidský tělo teď v tý 3. třídě a tam jako vidím rozdíl od tý 1. se teď jako velmi prohloubil, že děti se jako začínají hrozně stydět. Ty holčičky si chtěly o tom hrozně povídat a ty kluci to jako všechno hrozně zlehčujou, je to jeden velkej vtip. Ty holčičky dospívají mnohem rychleji vyspívají, začaly se stydět při převlékání na tělocvik, už jako máme paravánky, před těma klukama se nesvlíkáme do košilky a do spodního prádla, no tak to vidím jako hrozně důležitý, aby se o tom mluvilo.

M: a je to pro vás smysluplný i jako osobně nebo profesně ta sexuální výchova?

UČITEL: no stoprocentně, protože ty děti, jako profesně přece musí tak jako zažívat nějakou otevřenost, a ne že jsou pro ně některá témata tabu, samozřejmě to děláme přiměřeně věku, nicméně s postupem času do toho druhýho stupně, je dobrý, aby ty děti jako věděly, co nejvíc, a tím se podle mýho předchází těm špatnejm vzorcům a tomu, že je páchaný nějaký násilí, který ty děti pak nevímaj úplně dobře.

M: a máte nějakou pozitivní zkušenost nebo zpětnou vazbu, že ta sexuální výchova byla úspěšná, i když to asi není to vhodný slovo, ale že to jako k něčemu jako bylo užitečný, máte nějakou takovou zkušenost třeba?

UČITEL: asi možná zpětná vazba od rodičů, psaly, že děti přišly plný informací, zrovna minulej týden jsme si o tom povídali, měli jsme období novorozenecký a kojení, takže to holčičky hrozně zajímalo, pořád se ptaly a co to miminko, takže to jsme si jako vyprávěli, a ty holčičky to vnímaly tak, že rodiče dávaly zpětnou vazbu, že jako prvouka byla hrozně jako zábavná. Kluci to brali jako s velkým humorem, nicméně si myslím, že to bylo, protože oni jsou v tomhle sociálně úplně jako nedozrálý jako ty holčičky, že to tam ještě úplně jako jinde. Aspoň to tak

jako vnímám, že ten rozdíl mezi chlapečkama a holčičkama je v tomhle okruhu a v tomhle věku fakticky jako jinde.

M: jasně, a jaký metodiky nebo materiály k tomu používáte? Vy jste zmiňovala tu prvouku...

UČITEL: tam to jsou metodický pracovní sešity k té prvouce, kde ta témata jsou daná, pak většinou využívám různé jako formou hry obrázky lidského těla, didaktický pomůcky, z ... přesně vám neřeknu, jestli to byl „Aktivní žák“, takový jako obrázky jsou tam na skládání – holčička, chlapeček, magnetický pomůcky, takže to jsou ty materiály, který k tomu využívám, a jinak se řídím RVP.

M: jasně a odpovídají ty metodiky, materiály vašim přesvědčením, vašemu názoru? Posuzujete nějak tu jejich vhodnost nebo tak?

UČITEL: myslím si, že tady na tom prvním stupni je to vhodný, protože, aspoň co já jsem měla možnost projít si ten první stupeň, tak je to víc od 1. do 3. třídy je to více méně velmi jako lehkou formou úměrně tomu dětskému věku a dá se o tom s těma dětma mluvit. Já jako nijak netabuizuju věci, tak mě to jako nepřijde jako trapný, mě to přijde normální s těma dětma o tom hovořit. Ale třeba jsou učitelé, kterým tohle téma nesedí a není to pro ně úplně jako dobrý no. Nevím, nedokážu to jako posoudit a zrovna jsem ve věku, kdy mám doma jedno dítě téměř šestnáctiletý, druhý dítě třináctiletý, takže i v tomhle směru je pro nás velký téma období dospívání a nějakých jako sexuálního zážitku a vůbec jako partnerství.

M: a ještě se zeptám, máte třeba nějaký oblasti v té sexuální výchově, témata, který ve vás vyvolávají víc emocí nebo máte na ně nějaký jako vyhraněný názor?

UČITEL: asi nemám, nemám. Děti teda, co mě zaráží, ty malý, mi přijde, že ještě pořád se smíchem přistupují k tématu lesbický a ... no prostě k tématu homosexuálních párů. Přitom mi to přijde, že už to téma je tak rozšířený a je to tak, že ve společnosti to začíná být normální, že přesto to u nich vzbuzuje občas jako posměšky, a tomu se jako trochu divím, protože jsem si myslela, že ve společnosti už to začíná jako být vlastně normální, že je to jako, jo tam mi přijde, že ještě ta informovanost a taková jako ztráta těch předsudků není úplná teda, oni jsou ty děti ještě malí. Bavím se o tom normálně, otevřeně a oni se u toho tak usmívají, nebo ... poznáte to na nich, že je to pro ně téma, který je pro ně zvláštní, že to pro ně není úplně normální.

M: a vy jste tam ještě zmiňovala ty reakce těch kolegů, tak jaký jsou ty jejich reakce na tu sexuální výchovu, bavíte se nějak o tom spolu?

UČITEL: na prvním stupni mám kolegyně, který jsou vesměs podobně starý jako já, takže se o tom bavíme, myslím si, že jsme tak jako naladěný na stejnou notu, že tohle téma nám není úplně tabu, ale, že to bereme úplně normálně. Ale na tom druhým stupni si nejsem úplně jistá, že ty kolegové to probíraj tak jak, nevím, tak jak já bych si asi představovala, že by to mohlo být spíš jako otevřenější, ale nevím, nedokážu posoudit. To je jenom zprostředkovaně, když se na to zeptám svých dvou dospívajících dětí, tak vím, že o tom se ve škole mluvilo jako minimálně, že mi řeknou „my jsme si jenom tak to, jenom tohle jsme si řekli a víc nic“, jo, a tak to jako přechází.

M: a jak byste si to teda vlastně představovala?

UČITEL: no já bych si to představovala, že to jako bude víc otevřenější a víc o tom, aby se apelovalo na to, že to jako v pořádku říct, že se mi něco jako líbí, nebo že to tělo je moje soukromí a že ty ostatní nemají právo jako mě zesměšňovat, jo, rozumíte mi? Jako tak si to představuju, že možná než jako vysvětlovat do detailů, tak možná spíš mluvit o takový jako prevenci.

M: jasně, a jakým způsobem vytváříte to bezpečný prostředí nebo navazujete tu spolupráci konkrétně pro tu výuku sexuální výchovy?

UČITEL: no na tom prvním stupni se snažíme s těma dětma otevřeně, rozhodně to nepřenášet do nějakých nadpřirozeností, ale zároveň jako vnímám, že některý děti o tom třeba nechtějí mluvit úplně nahlas a pak třeba chtějí vysvětlit ty věci bez ostatních jako očí a uší, tak mnohdy si povídáme mezi čtyřma očima, řekneme si to jako jinde, za jiný situace. Povídáme si třeba, jsme měly možnost třeba na škole v přírodě si sednout a povídat si o tom bez těch kluků a kdo chtěl. Nebo děti vědí, že když mají nějaké trápení, tak můžou přijít. Všimám si toho, když se převlíkají na tělocvik, jak ty děti jako... Protože jsem zažila, tam na předchozím pracovišti, že to jedno děťátko nebylo doma úplně v pohodě. Takže tak jako asi mám trošku radary k tomu.

M: a osvědčily se vám nějaký přístupy, který jsou efektivní s těma studentama pro tu výuku sexuální výchovy?

UČITEL: nevím, jestli se mi úplně... asi si myslím, že nejdůležitější je ta otevřenost, jako ne..., ukazovat vlastně tomu dítěti, že to je normální, a když mu to ukazuje ten dospělej a má ten kladnej vzor, tak i pro to dítě to začne bejt normální a začnou to ty děti brát tak, jakože je to fajn si o tom povídat. Myslím si, že jediný tohle, protože když se budu snažit o to, to nějak zlehčovat, nebo dělat z toho nějaký tabu, nějaký jako velký tajemno, tak podle mého i ty děti

k tomu získaj úplně jinej přístup. Aspoň tak jako z mé strany, když k nim budu otevřená já, v mezích jako toho věkového rozmezí, vím, co si můžu dovolit k sedmákovi, vím, co můžu říct třetákovi, tak si myslím, že ta otevřenost toho pedagoga je to nejdůležitější.

M: jasně, a ještě trošku k vám, jak se vypořádáváte, jestli tam je, s nějakým vaším studem, diskomfortem, jestli jsou třeba nějaký témata, kterým se nechcete úplně věnovat, nebo máte obavu, že se na ně zeptaj a nechcete se k tomu nějak vyjadřovat?

UČITEL: no, tak to nevím, protože to mě ještě jako úplně nepotkalo, aby se mě někdo jako na něco co by... holčičky třeba se mě ptaly, jak se mi jako narodily děti, tak to jsme si jako pospítávaly mezi holčičkami, to jsme s klukama úplně neřešili, ale na tom předchozím pracovišti, tam jsme třeba v sedmičce, osmičce už jako řešili období toho porodu a toho ženského těla, to se ptali. Ale jako na intimní záležitosti, jako třeba na pohlavní styk mezi mužem a ženou, na různé praktiky, tak na to se mě jako nikdy nezeptali.

M: jasně a máte, vy jste to už trochu zmiňovala, že se stydí ty žáci, ale jak se teda vypořádáváte s nějakým jejich studem, nebo třeba emocema, co jsou s tím spojený, nějakým diskomfortem?

UČITEL: no myslím si, že to téma se musí otevřít víckrát, že ty děti pak jako se trošičku obroušej a tak jako rozmluvěj a přijde jim to normální. Oni teď ze začátku se tomu kluci uchechtávali, ale my to lidský tělo budeme brát tři neděle, takže co hodina prvouky, to prostě se toho tématu budem dotýkat. A tím, jak to bylo na začátku a bylo to první hodinu a bylo to jako nové téma, tak kluci trošičku jako koukali navrch očima, že jsme přiznali, že máme teda ty prsa a to období toho kojení, nad tím se teda velmi bavili. Ale myslím si, že tím jak my to teď budeme hodinu, co hodinu si o tom povídat, visí nám tam to lidský tělo, že to prostě jako jim přijde za chvíli normální, aspoň v to teda doufám.

M: a narážíte na nějaký překážky ze strany těch ostatních pedagogů nebo rodičů nebo vedení třeba?

UČITEL: ne to ne, vedení to vůbec, si plním plán, kterej je podle RVP, takže to tak má bejt. A ze strany rodičů, jsem zatím nenarazila na rodiče, kteří by mi daly zpětnou vazbu, že třeba jsou já nevím v nějaký sektě, nebo nějak jinak orientovaní, že by se jich to dotýkalo, že by se jim to nelíbilo.

M: na to jsem se právě setkala...

UČITEL: ne neměla jsem žádnou, kdysi dávno jsem měla chlapečka, kterej byl u jehovistů a teda se ho to dotýkalo, tam ho vychovávala babička a té se to jako velmi nelíbilo, ale to bylo

jako v podstatě 15 let zpátky, to jako fakt dávno, ale teď v současné době zpětná vazba zatím negativní, nebo v tom smyslu, že by se o tom mělo mlčet, nebo neučit takhle, tak to jsem nedostala.

M: a třeba nějak berete v potaz kulturní nebo jiný minority nebo to taky se neobjevuje?

UČITEL: to se u nás neobjevuje, my jsme malá venkovská škola, takže nemáme žádný jakoby vyčleněný skupiny dětí, který by nějakým způsobem se odlišovaly, jako jsme taková pospolitá společnost. Nicméně, mám teda z toho předchozího zaměstnání, vidím, že to dospívání a ta kultura je trošičku jinde, protože jim to přišlo jako normální mít dítě ve velmi brzkém věku, tudíž oni měli i velmi brzy i ty sexuální styky, takže se tam jako s dětma pracovalo taky trošičku jinak. Oni už jako v tomhle směru byly velmi vyspělý a pro ně bylo normální v sedmnácti letech mít jako dítě. Což pro naši společnost jako není úplně v pořádku a ty děti, nebo to už nejsou jako děti, ale berou se za děti, že to otěhotnění bylo jako velmi brzy jo, ale pro ně to je jako standart. Oni to brali tak, že už jsou dospělí a oni už si můžou o tom svým životě jako rozhodnout. Což jako mě zpátky vrací k tomu pohledu, že u nás jsou děti do patnácti let tzv. pod zákonem, nicméně některé komunity dospívají mnohem dříve a berou to zase úplně jinak.

M: a to se teda týká například romských žáků nebo tam byli i nějaký jiný kulturní...?

UČITEL: ano, jo

M: romský žáci, rozumím... a proměňoval se nějak ten způsob výuky, váš, sexuální výchovy v průběhu času?

UČITEL: no určitě, dřív jsem jako taky měla pocit, že je to tak jako téma, který je opředeno nějakým studem, a když jsem se měla postavit na druhým stupni v té bývalé škole, jít učit nějakou suplovanou hodinu výchovy ke zdraví nebo přírodopis, a tohle téma, tak jsem úplně jako nevěděla, jak začít. A postupem času, nevím, jak člověk stárne, dospívá, přijde mu to už jako úplně normální. Po těch dětech, když jsem se vrátila do školy, tak jsem to v podstatě začala brát jako přirozenou součást života. U mě to je určitě věkem.

M: a došlo u vás třeba ke změnám nějakých postojů, hodnot, přesvědčení ohledně té sexuální výchovy?

UČITEL: no, to určitě v tom směru toho dospívání, v tom pohledu třeba na tu romskou komunitu. Já prostě je vlastně, já jim vlastně rozumím. Poslední dobou to vlastně jako tomu rozumím, že ta komunita to má jinak a respektuju to, asi tak.

M: jakože jste došla k nějakému většímu pochopení k té kultuře?

UČITEL: jo, určitě jo. Dřív jsem to měla tak nalinkovaný, že prostě ty rodiče za ty děti odpovídají, a že v podstatě to jako neuměj, nevím, ohlídat je špatný slovo, že na to neuměj jako dohlédnout ty rodiny. Ale ty rodiny takhle fungují po staletí, takže ty rodiny to tak prostě mají, předávají to z generace na generaci a teď už mi to přijde, že to tak k nim prostě patří. Tak jsem jako asi velmi jako dospěla a prožela a možná jsem došla k jakýmusi pochopení.

M: jasně, a je nějaký směr, kterým byste si přála, aby se ta sexuální výchova na školách vyvíjela? Jak by se k ní mělo přistupovat?

UČITEL: asi tak, že to není tabu, asi ta otevřenost a informovanost určitě.

M: a jsou třeba nějaká témata, který máte pocit, že by potřebovaly víc jako pozornosti, na který se třeba zapomíná?

UČITEL: no, tak já nevím úplně, jak je to na tom druhém stupni, protože já tam teď výchovu ke zdraví úplně neučím, ale myslím si, že ... nevím, nevím, nedokážu na to teď odpovědět, možná pořád ještě víc mluvit o tom, v tom směru těch homosexuálních párů, že každý má právo to neskrývat a má právo v té společnosti žít plně jako otevřeně, asi tak. To si myslím, že jako ještě pořád není úplně tak jako, brány že je to normální, že ty lidi jsou mezi námi úplně jako v pohodě. Myslím si, že se o tom málo mluví v těch hodinách. No aspoň tak jako mám pocit, ale to je asi taky subjektivní, taky nemůžu říct, jestli je to jiný ve větších...maloměstech, nebo jestli je to pedagogem, kterej tohle vyučuje, nedokážu úplně jako zodpovědět.

M: a ještě vy jste tam zmiňovala tu otevřenost, co to pro vás je ta otevřenost, ten přístup?

UČITEL: no asi, že se tomu tématu nevyhýbám, že si to odučím, a odučím to tak, že nad tím nemávnu rukou, nenechám je vyplnit nějaký dva pracovní listy, neodškrtnu si, ale že tu hodinu vedu otevřeně, že si o tom povídáme, otvírám, vedu diskuzi s dětma, chci, aby oni mluvili se mnou, ale já jim zase na oplátku říkám pravdu a nesnažím se to jako zlehčovat to téma.

M: jasně, děkuju vám moc, to byla poslední otázka.